

Sisäisen turvallisuuden rahaston kansallinen toimeenpano-ohjelma 2014–2020

SISÄMINISTERIÖ
INRIKESMINISTERIET

EUROOPAN UNIONIN
SISÄASIOIDEN RAHASTOT

SISÄISEN TURVALLISUUDEN RAHASTO

Euroopan unionin tuella

Sisäisen turvallisuuden rahaston kansallinen toimeenpano-ohjelma

26.4.2018

Sisällys

1. JOHDANTO.....	3
1.1 Yleistä	3
1.2 Kuvaus ohjelman valmisteluvaiheista ja valmisteluun osallistuneista tahoista	4
1.3. Ohjelman yhteensovittamiseksi tehtävä yhteistyö	5
1.4. Mahdolliset tuensaajat	6
2. RAHOITUKSEN KOHDENTAMISEN YLEISET PERIAATTEET	6
3. TUETTAVIEN HANKKEIDEN JA TUETTAVAN TOIMINNAN VALINTAPERUSTEET .	8
3.1. Yleiset valintaperusteet	9
3.2. Myöntämisperusteet	9
4. RAJA- JA VIISUMIRAHOITUSVÄLINE ERITYISTAVOITTEIDEN JA KANSALLISTEN TAVOITTEIDEN MUKAISESTI TOTEUTETTAVAT TOIMET	11
Erityistavoite 1: Yhteisen viisumipolitiikan tukeminen	11
Kansallinen tavoite 1.1: Kansalliset valmiudet.....	11
Kansallinen tavoite 1.2: Unionin säännöstö.....	12
Kansallinen tavoite 1.3: Yhteistyö konsuliasioissa	14
Erityistavoite 2: Rajavalvonta	14
Kansallinen tavoite 2.1: EUROSUR ja rajavalvonta.....	15
Kansallinen tavoite 2.2: Tiedonvaihto	18
Kansallinen tavoite 2.3: Unionin yhteiset vaatimukset	19
Kansallinen tavoite 2.4: Unionin säännöstö.....	21
Kansallinen tavoite 2.5: Tulevaisuuden haasteet.....	22
Kansallinen tavoite 2.6: Kansalliset valmiudet.....	22
Kansallinen tavoite 2.7E: Frontex-laitteet (erityistoimi).....	25
Erityistavoite 3: Operatiivinen tuki	26
Kansallinen tavoite 3.1: Viisumit.....	26
Kansallinen tavoite 3.2: Rajat.....	26
Erityistavoite 4: Tekninen apu	27

5. POLIISI- JA KRIISINHALLINTARAHOITUSVÄLINEEN ERITYISTAVOITTEIDEN JA KANSALLISTEN TAVOITTEIDEN MUKAISESTI TOTEUTETTAVAT TOIMET 28

Erityistavoite 5: Rikollisuuden ehkäiseminen ja torjunta	28
Kansallinen tavoite 5.1: Ennaltaehkäisy ja torjunta	29
Kansallinen tavoite 5.2: Tiedonvaihto	35
Kansallinen tavoite 5.3: Koulutus.....	37
Kansallinen tavoite 5.4: Rikosten uhrien tuki	39
Kansallinen tavoite 5.5: Uhkien ja riskien arviointi	45
Erityistavoite 6: Yhteiskunnan turvallisuus	45
Kansallinen tavoite 6.1: Ennaltaehkäisy ja torjunta	46
Kansallinen tavoite 6.2: Tietojen vaihto	46
Kansallinen tavoite 6.3: Koulutus.....	47
Kansallinen tavoite 6.4: Uhrien tukeminen	47
Kansallinen tavoite 6.5: Infrastrukturi	49
Kansallinen tavoite 6.6: Ennakkovaroitus ja kriisitilannevalmius.....	51
Kansallinen tavoite 6.7: Uhkien ja riskien arviointi	51

1. Johdanto

1.1 Yleistä

Tämä toimeenpano-ohjelma perustuu sisäisen turvallisuuden rahaston kansalliseen ohjelmaan, jonka sisäministeriö on valmistellut yhteistyössä rahaston tavoitteiden kannalta keskeisten tahojen kanssa. Valtioneuvosto hyväksyi esityksen kansalliseksi ohjelmaksi 20.11.2014 ja komission kanssa käytyjen neuvottelujen jälkeen muutetun ohjelmaesityksen 25.6.2015. Komissio hyväksyi kansallisen ohjelman 7.8.2015.

Toimeenpano-ohjelma on laadittu tarkentamaan kansallista ohjelmaa rahastojen tavoitteiden toteuttamisen ja määrärahojen jaon osalta. Toimeenpano-ohjelma sisältää kuvauksen kansallisen ohjelman erityistavoitteiden ja kansallisten tavoitteiden mukaisesti toteutettavista toimista ja niistä odotettavista tuloksista, kansalliseen ohjelmaan sisältyvän rahoituksen kohdentamisessa noudatettavista periaatteista sekä kansallisen ohjelman ja toimeenpano-ohjelman perusteella tuettavien hankkeiden ja toiminnan valintaperusteista. Lisäksi toimeenpano-ohjelmassa kuvataan ohjelman valmisteluvaiheet sekä rahaston tavoitteiden kannalta merkityksellisten EU:n muista rahoitusvälineistä vastaavien tahojen kanssa tehtävää yhteistyötä. Kansallinen toimeenpano-ohjelma kattaa koko ohjelmakauden 2014–2020. Hankkeiden toteutusaika on 2014–2022.

Rahaston kansallisesta ohjelmasta suoritetaan väliarviointi vuonna 2017. Samalla tarkastellaan toimeenpano-ohjelman toteutumista.

Merkittävät muutokset toimeenpano-ohjelmaan hyväksyy valtioneuvosto. Merkitykseltään vähäisistä muutoksista päättää sisäministeriö.

Toimeenpano-ohjelman soveltamisala kattaa Manner-Suomen ja Ahvenanmaan maakunnan.

Rahaston ohjelmien rakenne on seuraava:

Erityistavoite	Kansallinen tavoite	
1. Yhteisen viisumipolitiikan tukeminen	1.1	Kansalliset valmiudet
	1.2	Unionin säännöstö
	1.3	Yhteistyö konsuliasioissa
	1.4E	Yhteistyö konsuliasioissa
2. Rajat	2.1	Eurosur ja rajavalvonta
	2.2	Tiedonvaihto
	2.3	Unionin yhteiset vaatimukset
	2.4	Unionin säännöstö
	2.5	Tulevaisuuden haasteet
	2.6	Kansalliset valmiudet
	2.7E	Frontex-välineet
3. Operatiivinen tuki	3.1	Operatiivinen tuki: viisumit
	3.2	Operatiivinen tuki: rajat

5. Rikollisuuden ehkäiseminen ja torjuminen	5.1	Ehkäiseminen ja torjuminen
	5.2	Tiedonvaihto
	5.3	Koulutus
	5.4	Uhrien tukeminen
	5.5	Uhkien ja riskien arviointi
6. Riskit ja kriisit	6.1	Ehkäiseminen ja torjuminen
	6.2	Tiedonvaihto
	6.3	Koulutus
	6.4	Uhrien tukeminen
	6.5	Infrastruktuuri
	6.6	Varhaisvaroitus- ja kriisinhallinta
	6.7	Uhkien ja riskien arviointi
4. Tekninen tuki ISF-B	4.1	Tekninen tuki ISFB
7. Tekninen tuki ISF-P	7.1	Tekninen tuki ISFP

1.2 Kuvaus ohjelman valmisteluvaiheista ja valmisteluun osallistuneista tahoista

Sisäministeriö on valmistellut ehdotuksen kansalliseksi toimeenpano-ohjelmaksi yhteistyössä sisäasioiden rahoitusohjelmien valmistelutyöryhmän kanssa, jossa ovat edustettuina sisäministeriön maahanmuutto-, poliisi-, pelastus- ja rajavartio-osastot, työ- ja elinkeinoministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, ulkoministeriö, valtiovarainministeriö, maahanmuuttovirasto, poliisihallitus, Tulli, Etnisten suhteiden neuvottelukunta, Rikosuhripäivystys ja Suomen Kuntaliitto.

Toimeenpano-ohjelmaehdotusta käsitellään lisäksi sisäisen turvallisuuden rahaston seurantakomiteassa, jossa ovat edustettuina sisäministeriön maahanmuutto-, pelastus-, poliisi- ja rajavartio-osastot, ulkoasiainministeriö, oikeusministeriö, valtiovarainministeriö, maahanmuuttovirasto, poliisihallitus, rajavartiolaitos, Tulli, Ahvenanmaan maakuntahallitus, Rikosuhripäivystys, Kansalaisjärjestöjen konfliktinehkäisyverkosto KATU ry, Suomen pelastusalan keskusjärjestö sekä pelastuslaitosten edustaja. Seurantakomitea tukee rahaston vastuuviranomaisen toimintaa ja osallistuu toimeenpano-ohjelman valmisteluun, täytäntöönpanoon, seurantaan ja arviointiin.

Toimeenpano-ohjelmasta on pyydetty lausunto 61 eri taholta. Lausunnon antoi yhteensä 32 tahoja. 8 tahoja ilmoitti, ettei niillä ole lausuttavaa.

Lausunnon antoivat seuraavat tahot: Ahvenanmaan maakuntahallitus, Amnesty International, Elinkeinoelämän keskusliitto, Ensi- ja turvakotien liitto ry, Finanssialan Keskusliitto, Helsingin kaupunki, Ilmatieteen laitos, Jokilaaksojen pelastuslaitos, Jyväskylän kaupunki, Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö, Keski-Suomen pelastuslaitos, Kuntaliitto, Liikenne- ja viestintäministeriö, Maahanmuuttovirasto, Oikeusministeriö, Poliisihallitus, Rajavartiolaitos, Rikosuhripäivystys, Satakunnan pelastuslaitos, Sisäministeriön pelastusosasto, Sisäministeriön poliisiosasto, Sosiaali- ja

terveysministeriö, Suomen palopäällystöliitto, Suomen punainen risti, Suomen venäjänkielisten yhdistysten liitto ry, Säteilyturvakeskus, Trafi, Tulli, Turun kaupunki, Ulkoasianministeriö ja Vantaan kaupunki.

Ohjelmaesitys käsitellään valtioneuvoston raha-asianvaliokunnassa ja hyväksytään valtioneuvoston yleisistunnossa.

1.3. Ohjelman yhteensovittamiseksi tehtävä yhteistyö

Euroopan parlamentin ja komission antamassa rahaston yleisiä säädöksiä koskevassa asetuksessa (EU) N:o 514/2014 (horisontaaliasetus) edellytetään, että rahastosta myönnettävän tuen tulee täydentää kansallista, alueellista ja paikallista toimintaa, että rahastosta tuetut toimet täydentävät unionin muita välineitä ja ovat johdonmukaisia suhteessa unionin muihin toimiin ja painopisteisiin. Ohjelman yhteensovittamisen tavoitteena onkin yhtäältä pyrkiä rahoituksen täydentävyyteen ja toisaalta välttää mahdollista rahoituksen päällekkäisyyttä muiden EU-rahoitusvälineiden sekä kansallisten toimien kanssa. Ohjelmasta ei tueta sellaisia toimia, joille on olemassa muita soveliaampia kansallisia tai EU-rahoitusvälineitä. Rahaston toimintaa yhteensovitetään erityisesti EU:n rakenne- ja investointirahastojen, EU:n ulkosuhdevälineiden, EU:n oikeusalan ohjelmien ja Horisontti 2020 –ohjelman kanssa.

Kolmansissa maissa toteutettavien tai niihin liittyvien toimien osalta tulee varmistaa toimien koordinointi Euroopan ulkoasianhallinnon kanssa. Kolmansissa maissa toteutettavista toimitetaan tiedot kyseisessä maassa toimivaan kansalliseen tai EU-edustustoon. Näissä toimita tulee hyödyntää toimien yhteisvaikutusta ja noudattaa johdonmukaisuutta muiden unionin ulkopuolella toteutettavien, unionin rahoitusvälineiden kautta tuettavien toimien kanssa. Rahaston toimialan kannalta yhteen sovitettava Euroopan unionin ulkosuhteiden rahoitusväline on erityisesti Euroopan naapuruusvälineen rajat ylittävän yhteistyön ohjelma (ENI). ISF-P:n osalta varmistetaan, että riskejä ja kriisejä koskevista erityistavoitteista toteutettavat toimet eivät ole päällekkäisiä EU:n humanitaarisen avun ja pelastuspalvelun (ECHO) kautta toteutettavien toimien kanssa (pelastuspalvelumekanismi).

Myös oikeusalan EU-rahoitusohjelmien sekä EU:n tutkimuksen ja innovoinnin Horisontti 2020 –ohjelman osalta varmistetaan, että päällekkäistä EU-rahoitusta ei myönnetä. Rahastojen vastuuviranomaisen edustaja on jäsenenä oikeusministeriön hallinnonalan EU-rahoitusohjelmien ohjausryhmässä.

Rahaston vastuuviranomainen vastaa rahaston tavoitteiden yhteensovittamisesta muiden rahoitusohjelmien kanssa tarvittavin toimenpitein. Vastuuviranomainen käy tarvittaessa keskusteluja muiden EU-rahoitusohjelmien vastuuviranomaisten kanssa. Vastuuviranomainen myös seuraa tietoja muiden rahoitusohjelmien kautta rahoitetuista hankkeista, jotta voidaan varmistaa että samoja toimia ei rahoiteta toisten EU-rahoitusohjelmien kautta. Hakijoiden tulee antaa hakemuksessa tiedot muusta saamastaan tai hakemastaan EU-rahoituksesta. Myös rahaston seurantakomitea tukee vastuuviranomaista tavoitteiden ja toimien yhteensovittamisessa muihin EU-

rahoitettuihin ja kansallisiin toimiin. Seurantakomiteassa on edustettuna laajasti rahaston toimialaa tuntevia tahoja, mikä edesauttaa rahoituksen yhteensovittamista ja täydentävyyden varmistamista.

1.4. Mahdolliset tuensaajat

Kansallisessa toimeenpano-ohjelmassa kuvattujen erityistavoitteiden ja kansallisten tavoitteiden mukaisissa toimituksissa tuensaajina voivat olla julkisoikeudelliset tai yksityisoikeudelliset oikeushenkilöt. Rahaston toimialasta johtuen tuensaajat ovat pääosin viranomaisia. Hankkeissa voi kuitenkin olla mukana hankekumppaneina sekä yritys- että järjestösektorin toimijoita. Joissakin toimenpidekokonaisuuksissa, kuten esimerkiksi uhrien tukemiseen liittyvissä toimenpiteissä, tuensaaja voi olla muu kuin viranomainen.

2. Rahoituksen kohdentamisen yleiset periaatteet

Suomen kansallisen ohjelman määrärahan perusosa koko ohjelmakaudella on 52 616 876 euroa, josta ulkorajojen ja viisumipolitiikan rahoitusvälineen osuus on 36 934 528 euroa ja poliisiyhteistyön, rikollisuuden ehkäisemisen ja torjumisen sekä kriisinhallinnan rahoitusvälineen osuus 15 682 348 euroa. Lisäksi Suomelle on myönnetty 2 179 420 euron lisärahoitus matkustajatietojärjestelmän (PNR) ja tietojärjestelmien yhteiskäyttöisyyden parantamiseksi sekä ulkorajojen ja viisumipolitiikan rahoitusvälineen erityistoimeen 2.7 ensin 360 000 euron rahoitus nopeaan veneeseen ja myöhemmin 8,1 miljoonaa euroa meriveneisiin. Lisärahoitukseen liittyvät kansallisen ohjelman muutokset on hyväksytty valtioneuvostossa 20.4.2017 ja 19.10.2017.

Suomen kansallisen ohjelman perusosasta myönnettävän tuen osuus hankkeen kaikista tukikelpoisista kustannuksista, lukuun ottamatta poliisi- ja kriisinhallintatoimien rahoitusvälineen strategisia painopisteitä, on enintään 75 prosenttia. Erityistoimien ja poliisi- ja kriisinhallintatoimien rahoitusvälineen strategisten painopisteiden osalta myönnettävän tuen osuus hankkeen kaikista tukikelpoisista kustannuksista on enintään 90 prosenttia. Perusosasta ja erityistoimista myönnetään tuki hanketukena. Operatiivisesta tuesta myönnettävä tuki voi kattaa hankkeen tai toiminnan tukikelpoisten kustannusten täyden määrän. Operatiivisesta tuesta myönnettävä tuki voidaan myöntää hanke- tai toimintatukena.

Rahoituksen jakautuminen rahaston erityistavoitteiden ja kansallisten tavoitteiden välillä on määritelty rahaston kansallisessa ohjelmassa. Kansallisen ohjelman tavoitekohtainen rahoituksenjako on seuraava:

RAHOITUSSUUNNITELMA ISF-B		
		Euroa
Erityistavoite viisumit		3 408 006,35 €

Kansallinen tavoite 1: kansalliset valmiudet		2 896 805,40 €
Kansallinen tavoite 2: unionin säännöstö		170 400,32 €
Kansallinen tavoite 3: yhteistyö konsuliasioissa		340 800,63 €
Erityistoimi 1: yhteistyö konsuliasioissa		-
Erityistavoite rajat		24 865 984,05€
Kansallinen tavoite 1: EUROSUR		10 827 949,00 €
Kansallinen tavoite 2: tiedonvaihto		328 120,15 €
Kansallinen tavoite 3: unionin yhteiset vaatimukset		1 640 598,41 €
Kansallinen tavoite 4: unionin säännöstö		328 119,68 €
Kansallinen tavoite 5: tulevaisuuden haasteet		- €
Kansallinen tavoite 6: kansalliset valmiudet		3 281 196,81 €
Erityistoimi 2: FRONTEX-välitteet		8 460 000,00
Operatiivinen tuki		14 773 811,20 €
Operatiivinen tuki 1: viisumit		2 541 095,53 €
Operatiivinen tuki 2: rajat		12 232 715,67 €
Tekninen apu		2 346 726,40 €
YHTEENSÄ		45 394 528,00

Taulukko 1. ISF-B rahoitusuunnitelma

RAHOITUSSUUNNITELMA ISF-P		
		Euroa
Erityistavoite rikokset		13 829 033,48
Kansallinen tavoite 1: rikokset -ehkäiseminen ja torjuminen		6 702 393,15 €
Kansallinen tavoite 2: rikokset -tiedonvaihto		3 772 245,50
Kansallinen tavoite 3: rikokset -koulutus		1 175 858,45 €
Kansallinen tavoite 4: rikokset -uhrien tukeminen		1 763 787,67 €
Kansallinen tavoite 5: rikokset -uhkien ja riskien arviointi		352 757,53 €
ERITYISTAVOITE RISKIT JA KRIISI YHTEENSÄ		2 939 646,12 €
Kansallinen tavoite 1: riskit- ehkäiseminen ja torjuminen		29 396,46 €
Kansallinen tavoite 2: riskit - tiedonvaihto		0,00

Kansallinen tavoite 3: riskit - koulutus		176 378,78 €
Kansallinen tavoite 4: riskit -uhrien tukeminen		288 189,38 €
Kansallinen tavoite 5: riskit -infrastruktuuri		1 469 823,06 €
Kansallinen tavoite 6: riskit - varhaisvaroitus ja kriisinhallinta		387 929,22 €
Kansallinen tavoite 7: riskit - uhkien ja riskien arviointi		587 929,22 €
TEKNINEN APU		1 093 087,40
YHTEENSÄ 7 = (yhteensä 5 + yhteensä 6 + TA)		17 861 768,00

Taulukko 2. ISF-P rahoitusuunnitelma

Toimeenpano-ohjelmassa määritellään edellä kuvatun rahoituksen vuosittainen jakautuminen. Teknisen avun määrärahan käytössä noudatetaan sisäasioiden rahastoja koskevan lain (903/2014) 28 §:n ja sisäasioiden rahastoja koskevan valtioneuvoston asetuksen (351/2015) 37 §:n säännöksiä. Teknisen avun määrärahan suunniteltu jakautuminen ohjelmakaudella on kuvattu yhteenvetona kappaleessa Erityistavoite 4.

Rahastosta järjestetään vähintään yksi haku vuosittain käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa. Sitomatta jääneet määrarahat siirtyvät jaettaviksi seuraavissa hauissa. Useampivuotiselle hankkeelle tai toiminnalle tehdään sidonta määrärahoista pääsääntöisesti vuosittain, jotta voidaan rahoittaa useita hankkeita yhtäaikaaisesti ja näin varmistaa ohjelman määrärahojen täysimääräinen käyttö. Hankkeisiin tai toimintaan sidottu käyttämättä jäänyt määräraha vapautuu tukipäätöksen ehtojen mukaisesti uudelleen jaettavaksi. Rahoituskauden viimeisinä vuosina, rahaston varojen vähetessä, hakuja järjestetään tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaan.

Määrärahasiirrot toimeenpano-ohjelmassa määriteltyjen kansallisten tavoitteiden osuukien välillä ovat mahdollisia kansallisen ohjelman puitteissa. Euroopan komission ohjeen AMIF-ISF/2016/05 mukaisesti alle 15 % (perusrahoituksesta laskettuna) siirrot erityistavoitteiden välillä ovat mahdollisia ilman kansallisen ohjelman muuttamista. Tämän ylittävät muutokset edellyttävät myös kansallisen ohjelman muuttamista.

3. Tuettavien hankkeiden ja tuettavan toiminnan valintaperusteet

Rahastosta avataan rahoitusta haettavaksi vuosittain erikseen ilmoitettavina haku aikoina. Pääsääntöisesti kaikki erityistavoitteet ja kansalliset tavoitteet avataan hakuun vuosittain. Lisäksi voidaan järjestää erillisiä täydentäviä tai kohdennettuja hakuja. Tukea hankkeelle tai toimintaan myönnetään yhdellä tukipäätöksellä enintään kolmeksi vuodeksi. pl. erityistoimiin liittyvät hankkeet, joita kolmen vuoden enimmäiskesto ei koske.

Tukea voidaan myöntää seuraavat yleiset valintaperusteet ja myöntämisperusteet täyttävälle hankkeille tai toiminnalle.

3.1. Yleiset valintaperusteet

Arviointiprosessiin hyväksytään vain hakemukset, jotka täyttävät seuraavat yleiset valintaperusteet:

- hakemus on toimitettu vastuuviranomaisen hakuilmoituksessa asettaman hakuajan puitteissa rahaston sähköisen järjestelmän kautta tai viralliselle hakulomakkeelle laadittuna sisäministeriön kirjaamoon,
- haetulle hankkeelle tai toiminnalle ei ole myönnetty tukea jostakin toisesta lähteestä EU:n talousarviosta,
- hakemuksen liitteenä on toimitettu allekirjoitetut rahoitussitoumukset kaikilta hankkeen yhteisrahoittajilta,
- hakemuksen liitteenä on toimitettu hakijaorganisaation kaksi viimeistä tilinpäätöstä (pl. julkisyhteisöt),
- hakemuksen liitteenä on toimitettu hakijaorganisaation nimenkirjoitusoikeuden osoittava asiakirja,
- hakemus on täytetty joko suomen tai ruotsin kielellä,
- paperilomaketta käytettäessä allekirjoitettu hakemus sisältää kaikki hakemuksen liitteet.

Kaikille hakijoille ilmoitetaan kirjallisesti hakemuksen vastaanottamisesta. Vastuuviranomainen voi pyytää hakuajan puitteissa saapuneisiin hakemuksiin yleisiä valintaperusteita koskevia täydennyksiä hakuajan päätyttyä. Muulla kuin suomen tai ruotsin kielellä toimitettuja hakemuksia ei käsitellä. Mikäli pyydettyjä täydennyksiä ei toimiteta annettuun määräaikaan mennessä, hakemus hylätään.

3.2. Myöntämisperusteet

Arviointiprosessiin edenneet hakemukset arvioidaan yhtenäisen pisteytysjärjestelmän mukaisesti. Hakemuksia arvioidaan seuraavien kahdeksan myöntämisperusteen mukaan siten, että kunkin kriteerin osalta annetaan arvioitavalle hakemukselle 1-5 pistettä (5 = täyttää perusteen erinomaisesti, 4 = täyttää perusteen hyvin, 3 = täyttää perusteen tyydyttävästi, 2 = täyttää perusteen välttävästi, 1 = ei täytä arviointiperustetta lainkaan). Enimmäispistemäärä on 40.

Jos myöntämisperusteen 8 (edellytykset toiminnan jatkumiselle) osalta todetaan, että perusteen täytyminen on hankkeen luonteen vuoksi tarpeetonta, perusteen pistemääräksi annetaan arviointiperusteiden 1-7 mukaan annettujen pisteiden keskiarvo. Näin arviointiperusteen 8 pisteytys ei vaikuta hankkeen suhteelliseen pistemäärään, mutta tekee arvioinnin kokonaispistemäärän osalta vertailukelpoiseksi niiden hakemusten kanssa, joiden kohdalla arviointiperusteen 8 mukaisia edellytyksiä toiminnan jatkumiselle arvioidaan.

Valinta- ja myöntämisperusteiden painoarvoja voidaan täsmentää kunkin haun yhteydessä julkaistavissa hakuohjeissa.

Myöntämisperusteet ovat:

1. Tavoitteiden mukaisuus (1-5 pistettä)

- Hanke on kansallisen ohjelman ja kansallisen toimeenpano-ohjelman mukainen.

2. Tarpeellisuus ja täydentävyys (1-5 pistettä)

- Hanke perustuu aitoon, konkreettiseen ja selkeästi esitettyyn tarpeeseen, joka on relevantti kansallisen ohjelman ja toimeenpano-ohjelman näkökulmasta. Lisäksi hanke täydentää kansallisia ja Euroopan unionin strategioita, painopisteitä, tavoitteita ja toimenpiteitä.

3. Toteuttamiskelpoisuus ja suunnitelmallisuus (1-5 pistettä)

- Hanke on toteuttamiskelpoinen ts. hakemus sisältää hankesuunnitelman, joka on selkeä, realistinen ja riittävän yksityiskohtainen. Hankesuunnitelma on yhteneväinen esitetyn talousarvion kanssa ja siitä käy ilmi, että hankkeen toteuttamiseen on varattu riittävät resurssit (henkilöstö, asiantuntemus ja yhteistyöverkostot). Hankkeen kustannukset ovat tukikelpoisia.

4. Mitattavissa olevat tulokset (1-5 pistettä)

- Hankesuunnitelma sisältää realistiset ja johdonmukaiset laadulliset ja määrälliset tulostavoitteet, jotka ovat yksiselitteisesti mitattavissa.

5. Vaikuttavuus ja tulosten sovellettavuus (1-5 pistettä)

- Hankkeella on mahdollisuus luoda uusia ja pysyviä toimintatapoja, jotka ovat sovellettavissa laajemmin. Hankkeella on vaikuttavuutta (toteutettavilla toimilla saadaan aikaan parannus aikaisempaan tilanteeseen verrattuna).

6. Hankkeen tai toiminnan kustannustehokkuus (1-5 pistettä)

Hankkeen kustannukset suhteessa hankkeesta saataviin tuloksiin ovat kohtuulliset.

7. Hakijan taloudelliset ja muut edellytykset toteuttaa hanke esitetysti (1-5 pistettä)

Hakijalla on riittävät hallinnolliset ja taloudelliset edellytykset vastata hankkeen tai toiminnan toteuttamisesta koko hankkeen keston ajan huomioiden sen, että tuki maksetaan pääsääntöisesti takautuvasti, syntyneiden kulujen perusteella.

8. Edellytykset toiminnan jatkumiselle (1-5 pistettä)

- Hakijalla on edellytykset vastata hankkeella aikaansaadun toiminnan jatkuvuudesta (ellei se hankkeen luonteen vuoksi ole tarpeetonta).

Mikäli myöntämisperusteen 1 pistemäärä on 1, hakemus hylätään. Myöntämisperusteiden kohdat 5 ja 8 eivät ole käytössä käsiteltäessä operatiivisesta tuesta myönnettävää toimintatukea koskevia hakemuksia.

4. Ulkorajojen ja viisumipolitiikan rahoitusvälineen erityistavoitteiden ja kansallisten tavoitteiden mukaisesti toteutettavat toimet

Erityistavoite 1: Yhteisen viisumipolitiikan tukeminen

Tavoitteena on Schengenin alueen yhteisen viisumipolitiikan tukeminen, johon kuuluu yhtäältä laillisen maahantulon edistäminen ja laittoman maahantulon ehkäiseminen. Tavoitteen saavuttamisessa on keskeistä yhteistyö kolmansien eli EU:n ulkopuolisten maiden kanssa. Kansallisesti tarvitaan parempaa viranomaisyhteistyötä paitsi laittoman maahantulon, niin myös rajat ylittävän rikollisuuden torjumiseksi.

Pyritään laajempaan konsuliyhteistyöhön ja resurssien yhteiskäyttöön toiminnan tehostamiseksi ja asiakaspalvelun laadun parantamiseksi viisuminmyönnössä.

Viisuminmyönnössä Suomen painopiste on kansallisessa viisumijärjestelmässä, joka on yhteydessä Schengenin keskusviisumitietojärjestelmään (CVIS). VIS-järjestelmä otetaan käyttöön kokonaisuudessaan ja kaikilla levitysalueilla sisältäen VISMAL-mekanismiin. Sormenjalkien vertailu mahdollistetaan rajanylityspaikoilla ja rajanylityspaikkojen tietoverkkoja parannetaan. Suomen kannalta keskeistä on etenkin viisumikäsittely Venäjällä.

Kansallinen tavoite 1.1: Kansalliset valmiudet

Toteutettavat toimet kuvataan tarkemmin alla jaoteltuna kansallisen ohjelman mukaisiin rahoituksen painopisteisiin.

Kansallisen tavoitteen rahoituksen jakautuminen vuosittain (euroa):

2014-2015	2016	2017	2018-2020	Yhteensä
884 000,00	919 000,00	464 000,00	629 805,40	2 896 805,40

Toimet, tuotokset ja tulokset

Kansallisen viisumitietojärjestelmän toiminnallisuuden edelleen kehittäminen ja mahdollisen uuden järjestelmän suunnittelu, valmistelu ja käyttöönotto

Toteutetaan hankkeita, jotka kehittävät viisumitietojärjestelmän toiminnallisuuksia tai liittyvät mahdollisen uuden viisumitietojärjestelmän tai sen osan suunnitteluun, valmisteluun ja käyttöönottoon.

Kansallinen SUVI-viisumijärjestelmä on ollut tuotantokäytössä vuodesta 2007 lähtien ja järjestelmän teknologista arkkitehtuuria ja toiminnallisuutta on uudelleenarvioitava mm. liittymärajojen

määrän kasvaessa. Järjestelmään on tehty useita päivityksiä, jotta se pystyisi paremmin kommunikoidaan viisumikeskustietojärjestelmän (CVIS) kanssa. Valmistelussa olevat viisumisäännösten muutokset tuovat muutoksia niin viisumikäsitteilyprosesseihin, VIS-keskusjärjestelmään kuin kansalliseen SUVI-järjestelmään.

Kansallisen viisumitietojärjestelmän kehittäminen ja mahdollisen uuden järjestelmän suunnitteluun, valmisteluun ja käyttöönottoon on varattava riittävän pitkä aika, samalla kun on huolehdittava mm. VIS-järjestelmän roll-outin loppuunsaattaminen sekä Vismail Communication Mechanism (VMCM) käyttöönotto.

Viisumitietojärjestelmän kehittämisen tuotoksena syntyy ulkomaalaisrekisterilakiin ja VIS asetukseen sekä viisumisäännösten perustuvat toiminnallisuudet viisumikäsitteilyprosessiin. Globaali VIS levitys merkitsee viisumitoiminnan huomioimista myös niissä toimipaikoissa, joissa viisumitoimintaa on ulkoistettu palveluntarjoajalle. VIS järjestelmän kehittämisen lopputuloksena sähköinen rajapintaratkaisu toimii ja tukee myös ulkoistettua biometriikkaa.

Tähän kokonaisuuteen varataan 2 786 805,4 euroa.

Rajanylityspaikkojen varustaminen VIS-asetuksen edellytysten mukaisesti

Toteutetaan hankkeita, joilla mahdollistetaan viisumien myöntäminen viisumiasetuksen mukaisesti paitsi miehityillä rajanylityspaikoilla niin myös sellaisissa rajanylityspaikoissa, joissa ei ole jatkuvasti läsnä rajatarkastusviranomaisia. Rajanylityspaikkojen kehityshankkeen tuomat muutokset ja maarajan tarkastusten siirtäminen autokaistoille on luonut tarpeen langattomien sormenjälkilukijoiden käytölle. Miehittämättömiä rajanylityspaikkoja on useissa Suomen satamissa.

Hankkeiden tuotoksia ovat sormenjälki- tai asiakirjojenlukulaitteet ja niiden integrointi taustajärjestelmiin sekä liikuteltavat viisuminmyöntölaitteet miehittämättömiä rajanylityspaikkoja varten.

Hankkeiden tuloksena on VIS-asetuksen mukainen rajatarkastusprosessi, jossa henkilöllisyyksien oikeellisuuden tarkistus on luotettavaa. Niin ikään hankkeen tuloksena rajatarkastukset tehostuvat ja asiakkaan kannalta rajatarkastukseen käytettävä aika lyhenee, kun tarkastus voidaan tehdä kaistoilla. Edelleen hankkeiden tuloksena viisuminmyöntö tehostuu, kun siirrettävien viisuminmyöntölaitteiden avulla vältetään tarpeelta kuljettaa viisumivelvollisia henkilöitä toiselle paikkakunnalle. Näin säästetään paitsi valvontaviranomaisen työaikaa ja matkakustannuksia niin myös viisumivelvollisen aikaa ja vaivaa.

Tähän kokonaisuuteen varataan 110 000 euroa.

Kansallinen tavoite 1.2: Unionin säännöstö

Toteutettavat toimet kuvataan tarkemmin alla jaoteltuna kansallisen ohjelman mukaisiin rahoituksen painopisteisiin.

Kansallisen tavoitteen rahoituksen jakautuminen vuosittain (euroa):

2014-2015	2016	2017	2018-2020	Yhteensä
90 000,00	40 400,32	20 000,00	20 000,00	170 400,32

Toimet, tuotokset ja tulokset

Koulutetaan viisumien käsittelyyn ja seurantaan osallistuvien viranomaisten henkilöstö, joka käyttää viisumijärjestelmää.

Toteutetaan hankkeita, joilla parannetaan viisumien käsittelyyn ja seurantaan osallistuvan henkilöstön osaamista koulutuksen avulla. Kehitetään etäkoulutusvalmiuksia ja -menetelmiä.

Viisumien käsittelyyn ja seurantaan liittyvä koulutus sisältää sekä viisumihakemuksen käsittelyyn liittyvän sisältö- että järjestelmäkoulutuksen. Viisumisäännösten sekä viisumijärjestelmän koulutusta annetaan myös vuosittain järjestettävillä viikon kestäville kansalaispalveluiden konsuli- ja maahantulopäivillä sekä kansalaispalveluiden aluekoulutustilaisuuksissa.

Hankkeiden tuotoksena ovat järjestetyt koulutustilaisuudet ja henkilöiden osallistuminen niihin. Hankkeiden tuloksena viisumihakemusten käsittelyyn osallistuvalla henkilöstöllä on riittävä ammattitaito viisumipalveluiden tuottamiseen viisumisäännösten mukaisesti.

Tähän kokonaisuuteen varataan 60 400,32 euroa.

Viisumihakemusten vastaanoton ulkoistamiseen liittyvien käytännöllisten prosessien määrittely konsulaateissa siten, että voidaan laajentaa ja parantaa viisumihakijoiden palveluja ja tehostaa toimintaa (esim. New Delhi, Peking ja Ankara).

Toteutetaan hankkeita, joilla laajennetaan viisumihakemusten vastaanoton ulkoistamista. Hankkeet kohdistuvat niihin edustustoihin, joissa viisumihakemusmäärät ovat merkittäviä.

Viisumihakemusten vastaanotto on ulkoistettu Moskovan, Pietarin, Petroskoin, Murmanskin, Kiovan ja Bangkokin edustustoissa. Ulkoistamisesta on saatu hyviä kokemuksia ja sitä jatketaan viisumihakijoiden palvelun parantamiseksi ja toiminnan tehostamiseksi.

Hankkeiden tuotoksina viisumihakemusten vastaanotto ulkoistetaan erikseen valittavissa edustustoissa. Hankkeiden tuloksena viisuminkäsittelyprosessi tehostuu ja lähetetyn henkilöstön työaika jää enemmän taustaselvitysten ja viisumipäätösten tekoon. Niin ikään hankkeiden tuloksena asiakaspalvelun laatu ja tehokkuus paranee.

Tähän kokonaisuuteen varataan 110 000 euroa.

Kansallinen tavoite 1.3: Yhteistyö konsuliasioissa

Toteutettavat toimet kuvataan tarkemmin alla jaoteltuna kansallisen ohjelman mukaisiin rahoituksen painopisteisiin.

Kansallisen tavoitteen rahoituksen jakautuminen vuosittain (euroa):

2014-2015	2016	2017	2018-2020	Yhteensä
200 000,00	140 800,63	0,00	0,00	340 800,63

Toimet, tuotokset ja tulokset

Yhdyshenkilöverkoston kehittäminen viranomaisten yhteisikkä hankkeilla ja tarvittaessa laajentaminen lähtö- ja kauttakulkumaissa tukemaan viisumismyöntöprosessia ja konsuliyhteistyötä

Toteutetaan hankkeita, joilla edistetään yhteistä viisumipolitiikkaa ja torjutaan laitonta maahantuloa. Hankkeilla tuetaan myös muiden EU-maiden toimintaa maahanmuuttovirtojen hallinnassa. Keskeisenä osana hankkeita on asiakirjaturvallisuuteen liittyvät neuvonantajatehtävät ja jäsenvaltioiden välinen yhteistyö.

Toimen tuotoksia ovat lähetetyt yhdyshenkilöt, heidän luomat verkostot ja heidän suorittamat asiakirjatarjaukset. Hankkeen tuloksena saavutetaan yhtenäiset viisumikäytännöt ja tehokas kyky torjua laitonta maahantuloa tai maahanmuuttoa yhteistoiminnassa koti- ja ulkomaisten viranomaisten ja muiden toimijoiden, kuten liikenteenharjoittajien kesken. Edelleen toimen tuloksena muuttovirtoihin pystytään vaikuttamaan ja laitonta maahanmuuttoa estämään jo kolmansissa maissa. Tuloksia voidaan todentaa estettyjen tapausten määrällä ja sitä kautta osoitettavien kustannussäästöjen määrällä.

Tähän kokonaisuuteen varataan 340 800,63 euroa.

Erityistavoite 2: Rajavalvonta

Tavoitteena on rajavalvontaviranomaisten toimintakyvyn turvaaminen sekä varautuminen mahdolliseen EU-Venäjä -viisumivapauteen mm. rajavalvontaa kehittämällä. Rajaturvallisuuden merkittävimmät haasteet ovat kasvavan rajaliikenteen hallinta sekä rajojen valvontakyvyn pitäminen uskottavana. Haasteena on uskottavan rajojen valvonnan ylläpitäminen rajanylityspaikkojen välialueella, koska määrärahaheikkaukset vatpakottavat vähentämään valvontaa. EUROSURin kaikkia tasoja kehitetään ja järjestelmään liittyviä toiminnallisuuksia yhteen sovitetaan. Älykkäät rajat -paketin toimeenpano on Suomelle tärkeää.

Schengenin sopimusten täytäntöönpanon ohella keskeistä on EUROSUR-järjestelmän edelleenkehittäminen. Toteutettavat toimet liittyvät kansallisen koordinoitikeskuksen (NCC) ja paikallisten ja alueellisten keskusten (RCC) kehittämiseen ja päivittämiseen sekä kansallisen tilannekuvan kehittämiseen. Tilannekuva- ja johtamisjärjestelmiin liittyen toteutetaan yhteistoimia kansallisesti ja kansainvälisesti. Ohjelmakauden lopulla rajatarkastusprosesseja kehitetään mm.

sovittamalla yhteen matkustajatietojen valtakunnallinen ennakkokäsittely kansallisen matkustajatietoyksikön (PNR PIU) toiminnan kanssa. Rajavalvonnassa hyödynnetään uutta teknologiaa, kuten esimerkiksi automaattisia rajatarkastusportteja ja muita uusia teknologioita, jotka osittain liittyvät myös Älykkäät rajat -paketin täytäntöönpanoon. Toteutettavia toimia testataan ja niistä tehdään vaikutusarviointia.

Rajanylityspaikkojen rakenteiden, henkilöstön, prosessien ja tekniikan kehittäminen vastaamaan kasvavan rajaliikenteen ja mahdollisen viisumivapauden edellyttämiä vaatimuksia on strategisesti merkittävä asia. Uuden teknologian edelleen kehittämistä, testausta ja käyttöönottoa on tarkasteltava osana laajempaa kokonaisuutta, joka koskee koko rajaturvallisuusjärjestelmän kehittämistä. Rajatarkastusten automatisointia kehitetään edelleen yhdessä RTP:n kanssa, huomioiden matkustajavirtojen kasvu ja EU-laajuisten järjestelmien (esim. VIS ja EES) aiheuttama viive (biometriikka) rajatarkastusprosessille. On myös varauduttava komission valmisteleman AFIS-järjestelmän mahdolliseen kehittämiseen.

ViimeisessäSuomeen kohdistuneessa Schengen-arvioinnissa todettiin yhteinen matkustajatietojen (API) analyysikeskuksen tarve. Lisäksi rahoitusta kohdennetaan rajavartijoiden kielitaidon parantamiseen.

N. SIS II -järjestelmä ylläpidetään ja sen toimintakyky epänormaaleissa olosuhteissa varmistetaan.

Laillisen maahanmuuton ja laittoman maahanmuuton sekä ihmiskaupan torjumiseksi kehitetään viranomaisyhteistyötä lähtö- ja kauttakulkumaiden kanssa.

Kansallinen tavoite 2.1: EUROSUR ja rajavalvonta

Toteutettavat toimet kuvataan tarkemmin alla jaoteltuna kansallisen ohjelman mukaisiin rahoituksen painopisteisiin.

Kansallisen tavoitteen rahoituksen jakautuminen vuosittain (euroa):

2014-2015	2016	2017	2018-2020	Yhteensä
710 000,00	2 707 500,00	1 975 449,00	5 435 000,00	10 827 949,00

Toimet, tuotokset ja tulokset

EUROSUR-/NCC-tilojen ja siihen liittyvien alueellisten johtokeskusten tilojen valmistelut, tekninen varustelu ja tietojärjestelmät

Toteutetaan hankkeita, joilla tuetaan Eurosurin uuden kansallisen kansallisen koordinaatiokeskuksen NCC tilojenvarustelua ja laitteita sekä tietojärjestelmiä. Rahoitus kohdistetaan Eurosur-järjestelmän käytön vakiinnuttamiseen ja edelleen kehittämiseen. Kansallinen koordinaatiokeskus NCC toteutuu Suomessa lopullisessa muodossaan vuonna 2016, kun Rajavartiolaitoksen Helsingissä toimivat yksiköt kootaan uuteen kiinteistöön.

Hankkeiden tuotoksia ovat Eurosur-järjestelmän käyttöönhankittavat erityiset tilaratkaisutekniset laitteet, muut varusteet, hankehenkilöstö sekä tietojärjestelmät. Hankkeiden tuloksena Eurosur-järjestelmään syötettyjen tapahtumatiетоjen pohjalta kansallinen koordinaatiokeskus kokoaa kansallista raja-alueiden tilannekuvaa (NSP). Paremman tilannekuvan tuloksena käytettävissä olevat resurssit on mahdollista kohdentaa tehokkaasti rajavalvonnan tarpeisiin. Tilannekuvaa välitetään muille kansallisille viranomaisille. Myös riskianalyysitoiminnot kehittyvät paremman tilannetiedon perusteella. Järjestelmän avulla on mahdollista seurata koko Euroopan alueen tilannekuvaa (ESP) sekä yhteistä rajojen takaista tilannekuvaa (CPIP).

Tähän kokonaisuuteen varataan 662 500 euroa.

Maa- ja merirajojen teknisten valvontajärjestelmien kehittäminen

Toteutetaan hankkeita, joissa kehitetään MRTV-ohjelmistoa (maarajojen tekninen valvonta) RVT-ohjelmiston, valvontasensorien ja toimintamenetelmissä tapahtuneiden muutosten edellyttämällä tavalla. Teknisesti vanhentuneita valvontajärjestelmän osia uusitaan esimerkiksi uudentilaisella sensoriteknikalla. Nykyisen järjestelmän kattavuutta laajennetaan ja laatua parannetaan. Partioiden varustusta modernisoidaan hankkimalla esimerkiksi optronisia laitteita, tilannekuvasovellus partiotason laitteisiin ja mobiilipäätelaitteita. Toimintamenetelmissä ja tekniikassa tapahtuneiden muutosten takia myös rajavartiotoiminnan tietojärjestelmää on kehitettävä. Ilma-alusten tekemän rajavalvonnan tueksi tarvitaan tukikohtien ulkopuolisia tukeutumisaikkoja. Hankkeissa jatketaan merivalvontatutkien ja linkkikaluston uudistamista merialueen teknisen valvonnan tason ylläpitämiseksi. Lisäksi hankkeiden kautta ylläpidetään kameravalvonnan suorituskyä merialueella.

Hankkeissa tutkitaan sekä maa- että merirajavalvonnan keskittämismahdollisuuksien luomista.

Hankkeiden tuotoksia ovat mm. sensorit, kamerat, uudet monisensorikamerajärjestelmät, tutkat, tallennuslaitteistot sekä niihin liittyvät tietojärjestelmät ja tietoliikennelaitteet, joista tekniset valvontajärjestelmät maalla ja merellä koostuvat. Hankinnan tuloksena kamerasensoreiden avulla kyetään havaitsemaan ja tunnistamaan kohteita merialueella huomattavan etäältä ja kaikissa näkyvyysolosuhteissa. Partioiden varustuksen uusiminen tarkoittaa esimerkiksi mobiilipäätelaitteita ja optronisia laitteita. Maarajapartioiden välinehankinnoilla pidetään yllä ajanmukaista toimintakykyä, joka on partion välittömästi käytettävissä. Ilma-alusten tukeutumisaikkojen lisääminen mahdollistaa helikoptereiden ympärivuorokautisen toiminnan kotitukikohdista riippumatta. Hankkeiden tuloksena on uskottava rajanylitysaikkojen välialueiden valvonta. Lisäksi vanhentuvan tekniikan uusiminen varmistaa laitteiston toimintavarmuuden ja uuden teknologian myötä havaitsemiskyky ja ilmaisuvarmuus parantuvat. Hankkeiden kautta toteutettavalla teknisen valvonnan lisäämisellä ja valvonnan keskittämisellä haetaan kustannustehokkuutta. Hankkeiden tuloksena myös kyky valvonnan painopisteen siirtoihin parantuu siirrettävän kaluston myötä.

Tähän kokonaisuuteen varataan 2 205 449 euroa.

Tilannekuvajärjestelmien kehittäminen ja uudistaminen kansallisesti ja kansainvälisesti

Toteutetaan hankkeita, joissa kehitetään rajavartiolaitoksen tilannekuvajärjestelmiä ja niiden yhteiskäyttöä muiden turvallisuusviranomaisten kanssa sekä kansallisesti että kansainvälisesti.

Sovelluksia pyritään liittämään keskitettyyn hallintaan. Merialueella tilannekuvayhteistyötä kehitetään osana EU-jäsenvaltioiden yhteistä merellistä tietojenvaihtoympäristöä (CISE).

Hankkeiden tuotoksia ovat rajaviranomaisten taloudelliset, tehokkaat, tietoturvalliset ja laadukkaat tilannekuva- ja tietojenvaihtojärjestelmät. Hankkeiden tuloksena on, että tavoitetilanteessa osapuolten aluevalvontaa tukeva tiedonvaihto on automaattista, laadukasta ja tietoturvallista.

Tähän kokonaisuuteen varataan 835 000 euroa.

Alusten ja ilma-alusten sekä partioajoneuvojen johtamis- ja valvontajärjestelmien uusiminen

Toteutetaan hankkeita, joissa parannetaan alusten ja ajoneuvojen valvonta- ja kamerajärjestelmiä siten, että kohteiden havaitsemis- ja tunnistamiskyky paranee. Tiedonsiirtojärjestelmien modernisointi mahdollistaa videokuvan jakamisen rajavalvontajärjestelmiin. Myös vesialusten laitteiden integraatiota kehitetään.

Hankkeiden tuotoksia ovat liikkuvan kaluston uudistetut johtamis- ja valvontajärjestelmät. Hankkeiden tuloksena ilma-aluksilla suoritettavaa rajavalvontaa voidaan tehostaa merkittävästi. Lisäksi eri järjestelmien operatiivinen yhteensopivuus ja tilannekuvan tuottamiskyky paranevat niin kansallisella kuin kansainväliselläkin tasolla.

Tähän kokonaisuuteen varataan 2 062 500 euroa.

Partioalusten ja -ajoneuvojen hankinta

Toteutetaan hankkeita, joissa uudistetaan kevyttä aluskalustoa ja hankitaan ajoneuvoja. Toteutetaan kevyen aluskaluston uudistamishanke, jonka tavoitteena on yhdenmukaistaa nyt käytössä olevaa kevyttä aluskalustoa siten, että 2020 luvulla käytössä on ajanmukainen, taloudellinen ja käyttövarma kalustokokonaisuus. Rahaston tuki kohdennetaan veneisiin, jotka tulevat toimimaan ulkorajalla lähinnä Suomenlahden, mutta osittain myös Saaristomeren alueella.

Toteutetaan lisäksi hankkeita, joissa hankitaan ajoneuvoja rajaturvallisuustehtävien hoitamiseen sitä mukaa, kun kalusto tulee käyttöikänsä päähän. Jalkapartioinnin vähenemistä on edelleen korvattava liikkuvuuden parantamisella. Rahaston tuki kohdennetaan itärajalla toimiviin ajoneuvoihin.

Hankkeiden tuotoksia ovat alukset ja ajoneuvot sekä niiden varustelu. Hankkeiden tuloksena on vartioasemien operatiivista tarvetta vastaava, edeltäjiään kustannustehokkaampi alus- ja ajoneuvokalusto, jonka käyttöaste on korkea. Liikkuvuuden parantamisella sekä maa- että merialueilla lyhennetään partioiden vasteaikoja ja mahdollistetaan reagointi rajatilanteen äkillisiin muutoksiin.

Tähän kokonaisuuteen varataan 4 500 000 euroa.

Kauko-ohjattavia ilma-aluksia hyödyntävän rajavalvontatekniikan kehittäminen ja pilotoiminen

Toteutetaan hankkeita, joissa hankitaan leijuvia sensorilaitteistoja mm.vartiolaivojen valvontakyvyn lisäämistä ja aluevalvonnan tehostamista varten. Tarkoituksena on luoda miehittämättömien ilma-alusten avulla kustannuksiltaan alhainen, mutta riittävä suorituskyky sellaisiin ulkorajan

valvontatehtäviin, joissa maan pinnalle sijoitettu tekninen valvontajärjestelmä, miehitetty partio tai miehitetty ilma-alus on tarpeettoman suorituskykyinen ja/tai kallis.

Hankkeiden tuotoksia ovat hankittavat miehittämättömät ilma-alukset. Hankkeiden tuloksena tavanomaisen partion havainnointikyky moninkertaistuu miehittämättömän ilma-aluksen avulla, koska lennokkia hyödyntämällä miespartio saa katettua yhden partion aikana nykyistä laajemman valvonta-alueen. Kustannustehokkuus parantuu, koska miehittämätön ilma-alus on hyvin kustannustehokasta valvontaa verrattuna miehitettyihin ilma-aluksiin. Täten miehitettyjä partioita eli kalliimpaa suorituskykyä voidaan siirtää sinne, missä sellaiset partiot ovat välttämättömiä. Lisäksi miehittämättömät ilma-alukset mahdollistavat rajavalvontatehtävän suorittamisen ilmasta käsin sellaisissa näkyvyysolosuhteissa ja turvallisuustilanteissa, joissa miehitetyillä aluksilla ei saa lentää.

Tähän kokonaisuuteen varataan 562 500 euroa.

Kansallinen tavoite 2.2: Tiedonvaihto

Toteutettavat toimet kuvataan tarkemmin alla jaoteltuna kansallisen ohjelman mukaisiin rahoituksen painopisteisiin.

Kansallisen tavoitteen rahoituksen jakautuminen vuosittain (euroa):

2014-2015	2016	2017	2018-2020	Yhteensä
120 000,00	45 000,00	0,00	163 120,15	328 120,15

Toimet, tuotokset ja tulokset

Itärajan kansainvälisten rajanylityspaikkojen tarkastuskenttien kattaminen suojatulla langattomalla verkolla rajatarkastusten tehostamiseksi

Toteutetaan hankkeita, joissa tehostetaan rajatarkastuksia itärajan kansainvälisillä rajanylityspaikoilla varustamalla tarkastuskentät suojatulla langattomalla verkolla.

Hankkeiden tuotoksia ovat paikalliset langattomat verkot ja niiden tukiasemat. Hankkeiden tuloksena rajatarkastuksia voidaan suorittaa mobiileilla rajatarkastuslaitteilla kaistoilla ja busseissa. Langattomalla verkolla varmistetaan langattomien rajatarkastuslaitteiden käytettävyys ja verkko voi myös toimia rajatarkastusaseman varatietoliikenneväylänä mahdollisten tietoliikennekatkosten aikana.

Tähän kokonaisuuteen varataan 75 000 euroa.

Rajavalvontaan ja -tarkastuksiin liittyvien tietojärjestelmien kehittäminen

Toteutetaan hankkeita, joissa kehitetään rajavalvontaan ja -tarkastuksiin liittyviä tietojärjestelmiä. Rekisterikyselyjärjestelmän (Ulkonet) palvelimet uusitaan. Lisäksi hankkeissa tehdään järjestelmään myös muita tarvittavia muutostöitä ja sen liittyviä muihin järjestelmiin kartoitetaan ja kehitetään.

Hankkeiden tuotoksia ovat mm. uudet ulkonet-palvelimet, järjestelmän muutostyöt ja liittymäratkaisut. Hankkeiden tuloksena varmistetaan rajatarkastuksissa tarvittavien rekisterikyselyjen tekninen toimivuus myös vikatilanteissa ja kapasiteetin riittävyys lähitulevaisuuden tarpeisiin kyselymäärien kasvaessa.

Tähän kokonaisuuteen varataan 90 000 euroa.

Tietojenvaihtoympäristöjen sekä tietojenvaihtoyhteistyön kehittäminen

Toteutetaan hankkeita, joissa kehitetään tilannekuva- ja tietojenvaihtoyhteistyötä huomioiden euroopanlaajuinen CISE-kehitystyö. Tiedonvaihdon edellyttämiä ohjelmakomponentteja kehitetään ja otetaan käyttöön ja tiedonvaihtoa pyritään automatisoimaan mahdollisimman pitkälle. Järjestelmien ja osajärjestelmien keskinäistä toimintaa kehitetään ottamalla käyttöön tiedonvaihtoa edesauttavia protokollia. Varaudutaan myös uusien ohjelmien ja päätelaitteiden hankintaan tietojenvaihtoon liittyen.

Hankkeiden tuotoksia ovat olemassa olevien järjestelmien, kuten Itämeren rajaviranomaisten tietojenvaihtoympäristö Coast Netin ja kansallisten tilannekuvajärjestelmien liittymien uudistamistyöt sekä tietojenvaihtoon liittyvien mahdollisten uusien ohjelmistojen ja päätelaitteiden hankinta. Hankkeiden tuloksena on tietoturvallinen ja mahdollisimman automaattinen tietojenvaihto osapuolten välillä. Paremman tilannekuvan avulla eri maiden viranomaisten on mahdollista kohdentaa käytettävissä olevat resurssit tehokkaasti ja toteuttaa operaatioita nopeasti.

Tähän kokonaisuuteen varataan 163 120,15 euroa.

Kansallinen tavoite 2.3: Unionin yhteiset vaatimukset

Toteutettavat toimet kuvataan tarkemmin alla jaoteltuna kansallisen ohjelman mukaisiin rahoituksen painopisteisiin.

Kansallisen tavoitteen rahoituksen jakautuminen vuosittain (euroa):

2014-2015	2016	2017	2018-2020	Yhteensä
367 500,00	728 299,00	507 299,41	37 500,00	1 640 598,41

Toimet, tuotokset ja tulokset

ABC-linjastojen laajentaminen ja uusiminen huomioiden erityisesti kolmansien maiden kansalaiset sekä automaattien toiminnallisuuksien parantaminen

Toteutetaan hankkeita, joissa laajennetaan automaattisia rajatarkastuslinjastoja ja korvataan vanhoja automaatteja uusilla. Lisähankinnat liittyvät Helsinki-Vantaan lentoaseman laajennussuunnitelmaan sekä liikenteen kasvuun. Linjastojen jatkokehittämisen ja uudishankintojen yhteydessä otetaan huomioon rajatarkastusautomaattien teknisessä kehityksessä tapahtuneet muutokset sekä näköpiirissä olevat uudet toiminnalliset tarpeet, mukaan lukien Älykkäät rajat -

hankkeen mukanaan tuomat vaatimukset. Automaattien käyttöä kolmansien maiden kansalaisten tarkastuksissa tulisi kyetä laajentamaan edelleen. Tavoitteena on myös automaattien valtakunnallisesti keskitetty hallinta ja tilannekuva.

Hankkeen tuotoksia ovat uudet rajatarkastusautomaatit sekä niiden järjestelmät. Hankkeen tuloksena on rajatarkastusten sujuvuus, kustannustehokkuus ja automaattien kautta suoritettujen rajatarkastusten lisääntyvä määrä.

Tähän kokonaisuuteen varataan 919 598,41 euroa.

Rajaturvallisuuskoulutuksen koulutusympäristön uusiminen ja kehittäminen edelleen koulutuksen laadun ja tehokkuuden parantamiseksi Toteutetaan hankkeita, joissa kehitetään rajaturvallisuuskoulutuksen koulutusympäristöä uudistamalla sekä rajojen valvonnan että rajatarkastusten koulutusta. Raja- ja merivartiokoulun tietotekniikkaan tukeutuvaa koulutusratkaisua (simulaatio- ja peliteknologia) kehitetään. Koulutusympäristöön luetaan rajojen valvonnan koulutuksen osalta mm. harjoitusraja, muut koulutustilat sekä merelliseen koulutukseen käytettävät alukset ja simulaattorit. Rajatarkastusten koulutusympäristö muodostuu mm. tietoteknisistä laitteista, asiakirjatarkastuslaitteista ja koulutustiloista. Opinnoissa lisätään verkkoavusteista opiskelua ja kouluttautumista.

Hankkeen tuotoksia ovat esimerkiksi simulaattorit, koulutusvälineet (myös veneet) ja uudistettu harjoitusraja. Hankkeen tuloksena on koulutusympäristö, joka mahdollistaa kouluttamisen, parantaa sen laatua ja tehokkuutta sekä tukee koulutuksen tavoitteita. Raja- ja merivartiokoulusta valmistuvat rajavartijat ovat ammattitaitoisia, heidän sensaosaamisensa vastaa muuttuvaa lainsäädäntöä ja he kykenevät hyödyntämään uusinta tekniikkaa ja toimintamalleja ensimmäiseen tehtävään siirtyessään. Tätä pystytään mittaamaan työelämän vastaavuutta koskevien palautearvosanojen avulla. Tavoitteena on, että rajavalvontakoulutus ja -osaaminen vastaavat yhteisiä eurooppalaisia vaatimuksia ja standardeja vuonna 2020.

Tähän kokonaisuuteen varataan 501 000 euroa.

Kansallisen matkustusasiakirjojen varmenteiden hallinnointiympäristön kehittäminen sekä liittymärajojen rakentaminen kansainväliseen varmenneympäristöön (ICAO PKD)

Alkuohjelmakaudesta toteutetaan toimi, jossa perustetaan kansallinen matkustusasiakirjojen allekirjoitusvarmenteiden hallinnointiympäristö (National PKD), joka on yhteydessä kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön varmennepankkiin (ICAO PKD) tehokkaan kansainvälisen varmenteiden vaihdon mahdollistamiseksi. Allekirjoitusvarmenteet tarvitaan sirullisten asiakirjojen aitouden tarkistamiseen. Hallinnointiympäristö käsittää TUVE-verkossa kahdennetun korkean turvetason moduulin (HSM) sisältävän palvelimen, varmennehallinnointiohjelmiston sekä yhteydet hallinnointiyöasemiin ja ICAO PKD:hen.

Liitetään Suomen rajatarkastuspisteet ja muut asiakirjojen tarkastuspisteet tähän asiakirjojen kansainväliseen hallinnointiin.

Toimen tuotoksena on matkustusasiakirjojen varmenteiden hallinnointi- ja jakelu ympäristö. Toimen tuloksena saadaan tietoturvallinen ja kansainväliset suositukset täyttävä biometristen matkustusasiakirjojen tehokkaamman hyödyntämisen mahdollistava hallintaympäristö. Tällä toiminnolla parannetaan sekä Suomen kansalaisten matkustussujuvuutta ja -turvallisuutta ulkomailla että ulkomaisten matkustusasiakirjojen hyödynnettävyyttä ja rajaturvallisuutta Suomessa. ICAO PKD-liitynnän ansiosta varmenteiden vaihdon automaatioastetta voidaan kasvattaa, jolloin myös varmenteiden hallinnointiin käytettävä kokonaistyöaika vähenee.

Tähän kokonaisuuteen varataan 220 000 euroa.

Kansallinen tavoite 2.4: Unionin säännöstö

Toteutettavat toimet kuvataan tarkemmin alla jaoteltuna kansallisen ohjelman mukaisiin rahoituksen painopisteisiin.

Kansallisen tavoitteen rahoituksen jakautuminen vuosittain (euroa):

2014-2015	2016	2017	2018-2020	Yhteensä
0,00	106 869,68	56 250,00	165 000,00	328 119,68

Toimet, tuotokset ja tulokset

Venäjän kielen koulutuksen tehostaminen

Toteutetaan hankkeita, joissa parannetaan rajavartiolaitoksen, tullin ja muiden viranomaisten työntekijöiden venäjän kielen taitoa. Kielitaitoa pyritään parantamaan siten, että työntekijät pystyisivät selvittämään jokapäiväisessä työssään eteen tulevia kanssakäyntitilanteita sellaisten asiakkaiden kanssa, jotka eivät puhu muita kieliä kuin venäjää. Rajavartijoiden venäjän kielen taitoa tulee parantaa siten, että yhä useampi pystyisi tekemään perusteellisen maahantulotarkastuksen kokonaan venäjäksi. Työntekijöiden venäjän kielitaidon parantaminen ja yhteinen kielikoulutus tukee itärajan rajanylityspaikoilla tehtävää yhteistyötä PTR-viranomaisten välillä.

Kielitaidon parantaminen on pitkäkestoinen ja tärkeä toimi ottaen huomioon, että suurin osa Kaakkois-Suomen rajanylittäjistä on venäläisiä. Hankkeissa koulutusta olisi tarkoitus laajentaa aikaisempaan verrattuna siten, että kielikoulutusta voitaisiin tarjota laajemmalle joukolle. Lisäksi tavoitteena on kehittää perus- ja jatkokurssien sisältöjä ja toteutustapoja edelleen ja varmistaa opettajaresurssit. Koulutus toteutetaan monimuoto-opetuksena.

Toimesta syntyy tuotoksina verkkomateriaalia ja muuta opetusaineistoa sekä räätälöityjä kurseja. Aineisto on myös muiden viranomaisten hyödynnettävissä. Hankkeessa tarvitaan myös ulkopuolelta ostettuja koulutuspalveluja. Tuloksena rajanylityspaikoilla on riittävästi hyvän venäjän kielen taidon omaavaa henkilöstöä. Rajatarkastukset nopeutuvat ja parantuvat laadullisesti. Myös henkilöstön käytettävyyttä ja asiakaspalvelu paranevat. Tuloksena on se, että viranomaiset osaavat tarpeeksi venäjää pystyäkseen hoitamaan yksinkertaisia ja selviä asiakaspalvelutilanteita niin, että myös asiakas ymmärtää mitä häneltä odotetaan. Tämä nopeuttaa erilaisten toimenpiteiden hoitamista, ja parantaa asiakaspalvelun laatua. Lisäksi viranomaisten riittävä kielitaito parantaa perusoikeuksien

huomioimista, kun asioita voidaan hoitaa venäjänkielisten asiakkaiden kanssa oikeusvarmemmin kehittyneen kielitaidon ansiosta.

Tähän kokonaisuuteen varataan 277 500 euroa.

Matkustajista ennakkoon saatavien API-tietojen vastaanottotekniikan uudistaminen

Toteutetaan hanke, jossa kehitetään lento-, juna- ja laivaliikenteen matkustajalistojen ennakkokäsittelyä. Lento- ja junaliikenteen matkustajalistojen vastaanoton ja rajatarkastussovellukselle välityksen toteutus uudistetaan. Samalla luodaan tekninen valmius ottaa vastaan laivaliikenteen ennakkotiedot samaan tekniseen tarkastusprosessiin.

Hankkeessa hankitaan listojen välitykseen ja vastaanottoon liittyvät määrittely- ja suunnittelupalvelut, listojen välityspalvelut, sanomanmuunnospalvelun ohjelmointityöt ja/tai sanomanmuunnospalvelut sekä välityksessä ja sanomamuunnoksissa käytettävien ohjelmistojen hankinnat.

Hankkeen tuloksena lento- ja junaliikenteen matkustajalistojen vastaanotto saadaan luotettavammalle pohjalle sekä laajennettua laivaliikenteeseen. Uudistuksen jälkeen kapasiteetti riittää kaiken ulkorajan ylittävän lento-, juna- ja laivaliikenteen matkustuslistojen vastaanottoon. Hanke tehostaa rajatarkastuksia, kun kaikkien ulkorajan ylittävien lento-, juna- ja laivaliikenteen matkustajien tiedot saadaan rajatarkastussovellukseen ennen matkustajan saapumista rajanylityspaikalle.

Tähän kokonaisuuteen varataan 50 619,68 euroa.

Kansallinen tavoite 2.5: Tulevaisuuden haasteet

Ei sisältöä.

Kansallinen tavoite 2.6: Kansalliset valmiudet

Toteutettavat toimet kuvataan tarkemmin alla jaoteltuna kansallisen ohjelman mukaisiin rahoituksen painopisteisiin.

Kansallisen tavoitteen rahoituksen jakautuminen vuosittain (euroa):

2014-2015	2016	2017	2018-2020	Yhteensä
751 250,00	370 000,00	490 000,00	1 669 946,81	3 281 196,81

Toimet, tuotokset ja tulokset

Älykkäät rajat -hankkeen valmisteluun ja täytäntöönpanoon liittyvät toimet

Toteutetaan toimia, ssa seurataanjoissa seurataankomission asetuksia koskien Entry-Exit ja RTP-järjestelmiä sekä näihin liittyviä Schengenin rajasäännösten muutoksia ja selvitetään teknisiä toteutusmahdollisuuksia sekä sisäisesti että Frontex-yhteistyössä. Toimista tehdään esiselvitykset

kansallisten toimenpiteiden laajuuden ja kustannusten arvioimiseksi. Tekniset toteutukset tehdään ohjelmakauden loppupuolella.

Toimien tuotoksia ovat Älykkäät rajat -hankkeen edellyttämät kansalliset hankinnat ja kansallisten järjestelmien muutostyöt. Toimien tuloksena täytetään EU:n älykkäät rajat -ohjelman vaatimukset sen lopputuloksen mukaisesti.

Tähän kokonaisuuteen varataan 230 000 euroa.

Rajatarkastusvälineiden ja -tekniikan lisääminen ja uusiminen sekä näihin liittyvät ohjelmistot

Toteutetaan toimia, joissa hankkitaan uutta rajatarkastusvälineistöä, esimerkiksi automaattisia rajatarkastusportteja ja kannettavia rajatarkastuslaitteita. Portteja on uusittava, koska vanhat laitteet tulevat käyttöikänsä päähän ja koska mm. älykkäät rajat -hanke tuo mukanaan uusia toiminnallisuusvaatimuksia. Kannettavia rajatarkastuslaitteita käytetään paitsi rajatarkastusten suorittamiseen liikkuvassa junassa, myös rajanylityspaikoilla uuden kaistatarkastusmallin mukaisesti. Lisäksi laitteet mahdollistavat ajantasaisen tiedon ja suojatun yhteyden esim. ulkomaalaisvalvontatilanteissa. Asiakirjojen lukulaitteet ovat rajatarkastajan perustyövälineistöä, joiden uusimisella varmistetaan teknisten, toiminnallisten ja laadullisten vaatimusten täytyminen. Asiakirjatutkintalaitteilla parannetaan kykyä paljastaa laittoman maahantulon yrityksiä ja tunnistaa asiakirjaväärennöksiä.

Rajatarkastuksiin liittyvien toimien tuotoksena on riittävä määrä tekniseltä tasoltaan ajanmukaisia rajatarkastuslaitteita, kuten automaattiportteja, asiakirjojen lukulaitteita ja asiakirjatutkintalaitteita, jotka vastaavat toiminnallisiin tarpeisiin. Toimien tuloksena automaattilla suoritettujen rajatarkastusten määrä kasvaa ja maarajalla rajanylitykset sujuvoituvat, kun kattava ja luotettava rajatarkastus on mahdollista suorittaa kaistoilla ja liikennevälineissä.

Tähän kokonaisuuteen varataan 1 500 000 euroa.

Tietojärjestelmien kehittäminen

Kansallisen Schengen järjestelmän (N.SIS II) kehittäminen

Toteutetaan N.SIS-järjestelmään tarvittavia kansainvälisiä ja kansallisia kehittämistöitä ja -ratkaisuja, joiden osalta Suomi on sitoutunut toimimaan yhteistyössä eu-LISAn ja komission kanssa. Järjestelmään liittyy kansainvälisesti uusia jäsenmaita, mikä aiheuttaa muutospaineita kansallisiin järjestelmiin. Tehdään järjestelmään sähköiset rajapinnat eri tietojärjestelmiin ja mahdollistetaan automaattiset tarkastukset ja huomioidaan mobiliteetin avulla tehtävät kyselyt. Järjestelmän kyselymäärät tulevat nousemaan johtuen uusista tietojärjestelmistä jotka liittyvät järjestelmään; huomioidaan kasvava kyselymäärä teknisillä laitteilla ja rajapintatöillä.

Toimien tuotoksia ovat mm. eu-Lisa muutoshallinnan kautta tulevat uudet versiot ja esimerkiksi koodistomuutokset. Toimien tuloksena on uusien kansainvälisten vaatimusten toteutus eu-LISAn ja komission tavoitteiden mukaisesti sekä uusien järjestelmien liittyminen kansalliseen N.SIS -järjestelmään ja järjestelmän automatisointi sekä mobiliteettimahdollisuus.

Toimien tuloksena on uusien kansainvälisten vaatimusten toteutus eu-LISAn ja komission tavoitteiden mukaisesti. Poliisi-, tulli- ja rajavartiolaitosten käytössä oleva integroitu tietojärjestelmä tehostaa EU:n ulkorajan valvontaa ja parantaa turvallisuusviranomaisten välistä yhteistyötä. Tietojärjestelmään rajatarkastusten yhteydessä tehdyt kyselyt antavat kattavasti tietoa henkilöstä sekä kansallisia että SIS II -tietokantoja hyödyntäen.

Tähän kokonaisuuteen varataan 500 000 euroa.

Ratas-sovelluksen kehittäminen osana SISII –järjestelmän kehittämistä

Toteutetaan hankkeita, joissa kehitetään rajatarkastuksia tukevaa Ratas-sovellusta luomalla niihin uusia valvontaa ja tarkastuksia tehostavia ja tukevia ominaisuuksia.

Kannettavissa rajatarkastuslaitteissa käytettävä rajatarkastussovellus Mobiili-RATAS uudistetaan siten, että se hyödyntää paremmin uusien rajatarkastuslaitteiden ominaisuuksia ja on ominaisuuksiltaan paremmin käyttöä tukevaa sujuvoittaen näin ennen kaikkea junissa tehtäviä rajatarkastuksia. Hankkeiden tuotoksena on teknisiltä ja käyttöliittymäominaisuuksiltaan uudistettu rajatarkastussovellus, joka hyödyntää päätelaitteen ja muiden järjestelmien antamia mahdollisuuksia vaatimusten mukaisten rajatarkastusten suorittamiseksi. Hankkeiden tuloksena on tehostettu ja aikamääreisiin soveltuva rajatarkastuskokonaisuus tilanteissa, joissa kannettavia rajatarkastuslaitteita käytetään.

Suunnittelukaudella valmistellaan SISII järjestelmään suunniteltujen kehityshankkeiden toteutus. SISII keskusjärjestelmässä ollaan ottamassa käyttöön hakumahdollisuus sormenjäljillä. Rajatarkastuksissa tämä edellyttää VIS-tarkastusten kaltaista teknistä toteutusta, mikä edellyttää kehitystyötä ja muutoksia rajatarkastussovellukseen ja ulkonet-hakukoneeseen. Tuloksena rajatarkastuksissa kyetään tekemään SISII järjestelmässä kuulutettujen henkilöiden hakuja ja henkilöllisyyksien varmistamista sormenjälkitunnistuksen avulla.

Tähän kokonaisuuteen on varattu 180 000 euroa.

Yhdyshenkilötoiminnan tukeminen ja kehittäminen

Toteutetaan yhdyshenkilötoimintaan osallistuvien viranomaisten hankkeita, joilla torjutaan laitonta maahantuloa neliportaisen rajaturvallisuusmallin uloimmalla kehällä. Yhdyshenkilö mm. osallistuu maahantulolupahakemusten käsittelyyn ja hakijoiden taustaselvityksiin, tekee yhteistyötä paikallisten viranomaisten, lentoyhtiöiden ja muiden jäsenvaltioiden lähettämien yhdyshenkilöiden kanssa. Yhdyshenkilö osallistuu rajat ylittävän rikollisuuden, kuten esimerkiksi ihmiskaupan torjuntaan.

Toimen tuotoksia ovat lähetetyt yhdyshenkilöt, heidän toiminta alueella ja kotimaan viranomaisten yhdyshenkilöiltä saama tuki. Hankkeen tuloksena saavutetaan tehokas kyky torjua laitonta maahantuloa ja parannetaan kotimaan viranomaisten tilannekuvaa ja päätöksentekokykyä. Tuloksia voidaan todentaa estettyjen tapausten määrällä ja sitä kautta osoitettavien kustannussäästöjen määrällä.

Tähän kokonaisuuteen varataan 871 196,81 euroa.

Kansallinen tavoite 2.7E: Frontex-laitteet (erityistoimi)

Tavoitteet

Rajavartiolaitoksen yhteistyö Euroopan rajaturvallisuusviraston Frontexin kanssa on tiivistä. Rajavartiolaitos osallistuu vuosittain laadittavan suunnitelman mukaisesti yhteisoperaatioihin, teknisen välineistön kehittämiseen sekä koulutusyhteistyöhön.

Suomen suunnitelmissa on jatkaa osallistumista operaatioihin vähintään samalla tasolla kuin aikaisemmin, mikä tarkoittaa noin viidestä kuuteen (5-6) henkilötyövuotta sekä ilma-alusten ja partioveneiden käyttöä.

Kansallisen tavoitteen rahoituksen jakautuminen vuosittain (euroa):

2014-2015	2016	2017	2018	2019	2020	Yhteensä
319 719,40	31 561,81	8 718,79	8 100 000,00	0,00	0,00	8 460 000,00

Toimet, tuotokset ja tulokset

Venekalustohankinnat ja niiden järjestelmät

Rajavartiolaitoksessa on käynnissä merellisen toimintakyvyn varmistamiseksi kevyen aluskaluston kehittämishanke. Hankkeessa korvataan ikääntynyttä ja kirjavaa venekalustoa uudentyyppisellä, modernilla, käyttövarmalla ja suorituskykyisellä sekä elinkaaritaloudellisella venekonseptilla. Uusi venetyyppi ei vain korvaa aiempia veneitä, vaan se tulee olemaan selvästi edeltäjiään kustannustehokkaampi ratkaisu operatiivisiin tehtäviin. Toimen tuloksena merivartioasemilla on operatiivista tarvetta vastaava kalusto, jonka käyttöaste on korkea. Kevyttä aluskalustoa voidaan tarvittaessa hyödyntää Frontexin yhteisoperaatioissa.

Tähän kokonaisuuteen varataan 360 000 euroa.

Komission keväällä 2017 järjestämän erityistoimihaun tuloksena hankitaan kolme (3) kappaletta meriveneitä (rannikkovartiovene). Merivene on noin 18-metrinen vene, jonka uppoama on noin 45 tonnia. Aluksen nopeus on noin 22 solmua ja toimintamatka vähintään 600 merimailia. Alus on varustettu kahdella dieselmoottorilla ja keulaohjailupotkurilla, jotka takaavat alukselle hyvän ohjattavuuden. Suunnittelun keskiössä ovat olleet avomeriolosuhteet, meripelastustehtävät ja valvontaan tarvittavat ominaisuudet, jotka takaavat toimintakyvyn erilaisissa tehtävissä. Venettä voidaan käyttää myös jäissä. Veneessä on pieni apualus peräluiskalla. Vene voidaan varustaa modulaarisesti riippuen tehtävästä. Majoituskapasiteettia on 4 - 8 hengen miehistölle, 6 henkilön miehistöllä partion kesto voi olla 5 päivää. Ohjaamo on suunniteltu kolmen henkilön perusmiehistölle ja siellä on erillinen työpiste operaation johtamiselle sekä tilaa kaksille paareille. Veneen evakuointikyky on noin 50 henkilöä. Merenkulku-, valvonta ja viestintäjärjestelmät ovat käytännölliset ja nykyaikaiset.

Vene annetaan tarvittaessa Euroopan raja- ja merivartioviraston käyttöön virastosta annetun asetuksen ((EU) 2016/1624 artikla 39(14)) ja erityistoimihaun hakuilmoituksen mukaisesti.

Tähän kokonaisuuteen varataan 8 100 000 euroa.

Erityistavoite 3: Operatiivinen tuki

Toteutettavat toimet kuvataan tarkemmin alla jaoteltuna kansallisen ohjelman mukaisiin rahoituksen painopisteisiin.

Kansallisen tavoitteen rahoituksen jakautuminen vuosittain kuvattu alla. Operatiiviseen tukeen on varattu yhteensä 14 773 811,20 euroa.

	2014-2015	2016	2017	2018-2020	Yhteensä
3.1. Viisumit	423 515,92	423 515,92	423 515,92	1 270 547,77	2 541 095,53
3.2. Rajat	2 428 619,00	2 293 879,00	2 128 579,00	5 381 638,67	12 232 715,67

Kansallinen tavoite 3.1: Viisumit

Tavoitteet

Operatiivisella tuella viisumit –kansallisen tavoitteen puitteissa tuetaan Suomen kansallisen SUVI-viisumitietojärjestelmän ylläpitoa ja Schengen-alueen keskusviisumitietojärjestelmän CVIS:in ylläpitoa kansallisesti. Yli 5 200 henkilöä käyttää ulkoasiainministeriön ylläpitämää viisumitietojärjestelmää. Ulkoasiainhallinnon lisäksi viisumitietojärjestelmää käyttävät Maahanmuuttovirasto, poliisi (ml. keskusrikospoliisi ja suojelupoliisi), Pääesikunta, Rajavartiolaitos ja Tulli.

Toimet, tuotokset ja tulokset

Järjestelmän ylläpitokustannukset koostuvat kuukausittaisista ylläpitomaksuista (ml. lisenssimaksut), palvelinmaksuista, laitteiston päivityksistä, laitekannan uusimisesta, sekä erilaisista järjestelmän huollosta, valvonnasta, järjestelmävirheiden ja muiden ongelmatilanteiden selvityksistä. Järjestelmän sovellushallintaan kohdistuvat muutostyöt on myös osin sisällytetty ylläpitomenoihin. Viisumijärjestelmän vaatimaa tietoliikennekapasiteettia tullaan ohjelmakaudella kasvattamaan, joka aiheuttaa myös viisumitietojärjestelmän ylläpitoon muutoksia.

Operatiivisella tuella voidaan myös rahoittaa viisumien käsittelyyn ja seurantaan osallistuvien viranomaisten henkilöstön koulutusta.

Operatiivisen tuen viisumit-tavoitteelle on kansallisesti allokoitu 17,2 % (2 541 095,53 €) operatiivisen tuen kokonaisrahoituksesta.

Kansallinen tavoite 3.2: Rajat

Tavoitteet

Operatiivisella tuella rahoitetaan rajat –kansallisen tavoitteen alla rajavalvonta- ja rajatarkastustehtävistä aiheutuvia pakollisia, juoksevia kuluja. Tiukassa taloudellisessakin tilanteessa järjestelmien ja laitteiden huolto sekä tietoliikenneyhteyksien ja järjestelmien päivitys nnton

välttämätöntä. Tätä edesauttaa operatiivisen tuen hyödyntäminen. Myös riittävän henkilöstön saaminen helpottuu operatiivisen tuen avulla.

Operatiivisella tuella rahoitetaan myös Schengenin tietojärjestelmän (SIS II) ylläpitokustannuksia. SIS II -järjestelmää käytetään kaikilla rajanylityspaikoilla 24/7. Kasvava rajaliikenne tuo kustannuspainetta järjestelmän kehittämiseen, kapasiteettipalveluun ja ylläpitoon. Järjestelmän kyselymäärän on ennustettu kasvavan kaksinkertaiseksi ohjelmakauden aikana. Kasvava rajaliikenne tuo huomattavia muutoksia myös järjestelmän ylläpitoon. Järjestelmää käyttävät Rajavartiolaitos, Tulli, poliisi, Maahanmuuttovirasto ja ulkoasiainministeriö.

Operatiivisella tuella voidaan kattaa osittain järjestelmän ylläpitokustannuksia (ml. tietoliikenteen ylläpitokuluja ja konesaliratkaisuun liittyviä ylläpitokustannuksia) sekä henkilöstökuluja. Ylläpitokuluissa on huomioitu SIS II -järjestelmän toimittajan ylläpitokulut sisältäen mm. kansalliset/kv-kuulutukset, Sirene-järjestelmän, kyselyjärjestelmän (sKyse) ja sanoman välitysjärjestelmän (SOA) SIS II -palvelut, arkkitehtuuri-, teknologia- ja lisenssikustannukset.

Toimet, tuotokset ja tulokset

Henkilöstökulujen osalta operatiivista tukea käytetään esimerkiksi Eurosurin kansallisen koordinaatiokeskuksen tehtävissä työskentelevien henkilöiden palkkoihin sekä rajaturvallisuuskoulutusta antavan henkilöstön palkkaukseen. Ylläpito- ja huoltokuluja, joihin operatiivista tukea on suunniteltu käytettäväksi, ovat vartiolaivojen ja partioveneiden korjaus- ja huoltokulut, rajanylityspaikkojen rakennelmien ylläpitokulut, ABC-linjastojen, rajatarkastuslaitteiden ja merirajojen teknillisen valvontajärjestelmän päivitys- ja huoltokulut. Lisäksi operatiivisella tuella voidaan kattaa tietoliikenneyhteysmaksuja ja langattoman verkon ylläpitomaksuja rajanylityspaikoilla sekä rajavartiotoiminnan tietojärjestelmän, rajatarkastuksiin liittyvien tietojärjestelmien ja merellisen tietojenvaihtojärjestelmän ylläpitokuluja. Schengenin tietojärjestelmän (SIS II) ylläpitokustannuksia rahoittamalla taataan järjestelmän toimivuus päivittäistoimintaa varten.

Operatiivisen tuen rajat-tavoitteen kokonaisrahoitus on kansallisesti allokoitu seuraavasti: 11,3 % (1 669 440,67 €) SIS II -järjestelmän ylläpitokustannuksiin ja 71,5 % (10 563 275 €) muihin rajat-tavoitteen toimintoihin.

4.:Tekninen apu

Toimet, tuotokset ja tulokset

Teknisellä avulla tuetaan toimia, jotka koskevat rahaston kansallisen ohjelman täytäntöönpanoa.

Teknistä apua käytetään horisontaaliasetuksen (EU) N:o 514/2014 artiklassa 20 säädetyin tavoin toimintaan, joka koskee rahaston kansallisten ohjelmien valmistelua, hallinnointia, seurantaa, arviointia, tiedotusta, viestintää, verkostoitumista, valvontaa ja tarkastuksia sekä toimenpiteitä, joilla vahvistetaan hallinnollisia valmiuksia rahastojen täytäntöönpanemiseksi. Teknistä apua käytetään Suomessa vastuuviranomaisen tehtävien hoitamiseen ml. mahdolliset ulkopuolelta ostettavat palvelut.

Teknisen avun avulla varmistetaan, että rahaston vastuuviranomaistehtävät hoidetaan asianmukaisesti ja tehokkaasti.

Rahaston vastuuviranomainen päättää vuosittain teknisen avun käyttöä koskevasta suunnitelmasta ja seuraa teknisen avun käyttöä sekä laatii teknistä apua koskevat selvitykset. Rahaston tarkastusviranomainen tarkastaa teknisen avun käyttöä. Tekninen apu kattaa toiminnan hyväksyttävät kustannukset kokonaisuudessaan.

Tekniseen apuun osoitettava määrä voi sisäisen turvallisuuden rahaston ulkorajojen ja viisumipolitiikan rahoitusvälineen perustamisasetuksen (EU) N:o 515/2014 artiklan 16 mukaisesti olla enintään 5 prosenttia jäsenvaltiolle myönnetystä kokonaismäärästä lisättynä 500 000 eurolla. Tällä perusteella tekniseen apuun on varattu rahoitusvälineestä 2 346 726,40 euroa.

Tekniseen apuun osoitettava määrä voi sisäisen turvallisuuden rahaston poliisiyhteistyön, rikollisuuden ehkäisemisen ja torjumisen sekä kriisinhallinnan rahoitusvälineen perustamisasetuksen (EU) N:o 513/2014 artiklan 9 mukaisesti olla enintään 5 prosenttia jäsenvaltiolle myönnetystä kokonaismäärästä lisättynä 200 000 eurolla. Tällä perusteella tekniseen apuun on varattu rahoitusvälineestä 984 117,40 euroa. Rahoitusvälineeseen keväällä 2017 kohdistetun lisärahoituksen myötä teknisen avun määrä nousi 1 093 087,40 euroon.

Rahoitus ja aikataulu

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Yhteensä
ISF-B	440 000,00	470 000,00	470 000,00	450 000,00	450 000,00	66 726,40	2 346 726,40
ISF-P	180 000,00	200 000,00	200 000,00	190 000,00	190 000,00	133 087,40	1 093 087,40

5. Poliisiyhteistyön, rikollisuuden ehkäisemisen ja torjumisen sekä kriisinhallinnanrahoitusvälineen erityistavoitteiden ja kansallisten tavoitteiden mukaisesti toteutettavat toimet

Erityistavoite 5: Rikollisuuden ehkäiseminen ja torjunta

Rikollisuuden ehkäiseminen ja torjunta -erityistavoitteen keskeisimmät toimeenpantavat kokonaisuudet liittyvät tietojärjestelmäkehitykseen, todistajansuojeluun ja rikosten uhrien tukemiseen, kyberrikollisuuden ennaltaehkäisyyn ja torjuntaan sekä rikosshyödyn jäljittämiseen, jäädyttämiseen ja poisottamiseen. Lisäksi erityistavoitteessa on mm. terrorismin torjuntaan liittyviä toimia sekä rikosteknisen tutkinnan edellytysten parantamiseen tähtäviä toimia. Ohjelmalla pyritään kehittämään ja vahvistamaan viranomaistenvälistä yhteistyötä niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin sekä lisäämään viranomaisten ja kolmannen sektorin toimijoiden yhteistyötä tietyillä aloilla.

Toteutettavat toimet pitävät sisällään esimerkiksi tietojärjestelmien määrittely-, suunnittelu- ja toteutustyötä, toimintamallien kehittämistä, välineistön hankintaa ja koulutusta.

Tietojärjestelmäarkkitehtuurin kehittämisessä pyritään yhteis- ja monikäyttöisyyteen rikostorjunnan ja ennaltaehkäisevän toiminnan tukemiseksi. Tämän lisäksi kehitetään mm. teknistä tiedonhankintaa, laaditaan toimintamalleja todistajansuojeluun ja kyberrikollisuuden torjuntaan, hankitaan rikosteknistä tutkintavälineistöä ja vastataan esimerkiksi kyberrikollisuuteen ja poliisin erityisoperaatioihin liittyviin koulutustarpeisiin. Tässä tavoitekokonaisuudessa voidaan panostaa myös automaattisen kasvojentunnistuksen kehittämiseen. [Kansallinen tavoite 5.1: Ennaltaehkäisy ja torjunta](#)

Toteutettavat toimet kuvataan tarkemmin alla jaoteltuna kansallisen ohjelman mukaisiin rahoituksen painopisteisiin.

Kansallisen tavoitteen rahoituksen jakautuminen vuosittain (euroa):

2014-2015	2016	2017	2018-2020	Yhteensä
3 807 393,15	2 059 000,00	559 000,00	277 000,00	6 702 393,15

Toimet, tuotokset ja tulokset

Tietojärjestelmien kehittäminen, siten että kehitetään ja harmonisoidaan IT arkkitehtuuria. Kehitetään myös partioiden liikkuvuutta tietojärjestelmäkehityksen ja välineistön hankinnan keinoin.

Tavoitteena on kehittää tietojärjestelmiä siten, että kehitetään ja harmonisoidaan IT arkkitehtuuria tehokkuuden ja monikäyttöisyyden parantamiseksi. Lisäksi tavoitteena on kehittää poliisipartioiden liikkuvuutta tietojärjestelmäkehityksen ja uuden välineistön avulla.

Tietojärjestelmäarkkitehtuurin kehittäminen

Toteutetaan tietojärjestelmäarkkitehtuuriin liittyviä hankkeita, jotka tukevat rikostorjuntaa ja rikosten ennaltaehkäisyä. Tietojärjestelmiä ja niihin liittyvää tekniikkaa ja välineistöä, kuten esimerkiksi liikkuvien partioiden käytettävissä olevat järjestelmät, pyritään kehittämään siten, että tietojen syöttö ja sen hyödyntäminen tehostuu. Hankkeissa huomioidaan tallennetun tiedon eheys ja käytettävyys. Tiedonsiirtoa ja -jakamista pyritään helpottamaan myös eri viranomaisten kesken.

Osana hankkeita keskeisimpien käytössä olevien rikostorjuntaa ja rikosten ennaltaehkäisyä tukevien tietojärjestelmien elinkaari varmistetaan kehittämällä rikostorjunnan tietojärjestelmien sovellus- ja palvelinteknologioita. Samalla varmistetaan käytössä olevien rikostorjuntaan ja ennaltaehkäisyyn liittyvien tietojärjestelmien rinnakkaiskäyttö uusien tietojärjestelmien kanssa ja toimivuus muiden viranomaisten tietojärjestelmien kanssa liittymärajoitusten keinoin.

Toimien tuotoksena on uuden teknologian käyttöönotto, kuten uudet ratkaisut tietojen vaihtoon ja uudet liittymärajoitukset. Toimien tuloksena tietojenvaihto viranomasten kesken parantuu ja viranomaisilla on käytössä tehokkaampia ja parempia teknisiä ratkaisuja.

Tähän kokonaisuuteen varataan 1 800 000 euroa.

Toivo-tietojärjestelmän laajentaminen

Toivo-tietojärjestelmä on PTR-viranomaisten yhteiskäytössä oleva analyysijärjestelmä rikosten torjuntaa ja tutkintaa varten, josta Tulli vastaa. Toteutetaan hankkeita, joissa tietojärjestelmässä otetaan käyttöön uusia ominaisuuksia ja sen käyttäjäkuntaa laajennetaan tai aktivoidaan. Tämä edellyttää alustan ja sen lisenssien kasvattamista vastaamaan käyttötarvetta. Samalla tämä mahdollistaa alustan tarjoamien ominaisuuksien laajemman käytön.

Tuotoksena on tietojärjestelmän kasvanut käyttöympäristö ja ohjelmiston lisälisenssit, jotka tekevät mahdolliseksi tietojärjestelmän laajentamisen kattamaan syvemmin mm. talousrikostorjunnan ja kyberrikollisuuden torjunnan tarpeita. Tietojärjestelmän laajennuksen ansiosta se on kaikkien järjestelmän käyttöön koulutettujen PTR-henkilöiden käytettävissä ja myös käyttäjäkuntaa voidaan kasvattaa tarpeen mukaan.

Hankkeiden tuloksena rikollisen toiminnan paljastumis- ja kiinnijäämisriski kasvavat ja tutkinta-ajat lyhenevät.

Tähän kokonaisuuteen varataan 600 000 euroa.

Tietojärjestelmien kehittäminen ja välineistön hankkiminen siten, että parannetaan edellytyksiä tekniseen tiedonhankintaan (salaiset pakkokeinot)

Internet-tiedustelun kapasiteetin lisääminen

Tulli lisää internet-tiedustelun kapasiteettia kasvattamalla nykyistä siihen käytettyä ICT- infraa. Lisäksi käytössä olevia internet-tiedustelusovelluksia kehitetään edelleen internetin ja siellä tapahtuvan rikollisen toiminnan muutosten mukaan.

Tulli pystyy laajentamaan ja tehostamaan internet-tiedustelua vastaamaan rikollisen toiminnan siirtymiseen entistä enemmän osittain tai kokonaan internetiin sekä pitämään internet-tiedustelussa käytetyt välineet ajan tasalla. Rikollisen toiminnan paljastumis- ja kiinnijäämisriski kasvaa. Hanketta kehitetään ja sen tuloksia hyödynnetään PTR-yhteistyössä.

Tähän kokonaisuuteen esitetään 200 000 euroa.

Teknisen tiedonhankinnan kehittäminen

Toteutetaan hankkeita, joiden tavoitteena on kehittää esitutkintaviranomaisten yhteiskäytössä olevia tekniseen tiedonhankintaan liittyviä järjestelmiä.

Järjestelmiä kehitetään aktiivisesti tietoverkkojen ja sovellusprotokollien jatkuvasti muuttuessa sekä lainsäädäntömuutosten myötä. Toiminnallisia tavoitteita ovat saatavan tiedon reaaliaikainen siirtäminen loppukäyttäjälle, rikostorjuntaan liittyvän tilannekuvan parantaminen, hankitun tiedon oikeusvarman käsittelyn varmistaminen ja laillisuusvalvonnan mahdollistaminen. Kehitystyöllä tavoitellaan myös tietohallintokulujen alentamista sekä kokonaistaloudellisuutta. Kehittämistyössä

tehdään tiivistä yhteistyötä turvallisuusviranomaisten kesken, sillä kyse on viranomaisten yhteisistä järjestelmistä.

Tuotoksina saadaan parempia työkaluja tekniseen tiedonhankintaan. Toimien tuloksena teknisellä tiedonhankinnalla pystytään kustannustehokkaasti tuottamaan vahvaa näyttöä rikostutkinnassa. Myös tutkintaan käytetty aika lyhenee.

Tähän kokonaisuuteen varataan 1 100 000 euroa.

Salaisten pakkokeinojen asianhallintajärjestelmän kehittäminen

Toteutetaan hankkeita, joiden tavoitteena on kehittää salaisten pakkokeinojen asianhallintajärjestelmää, jossa hyödynnetään salaisia tiedonhankintakeinoja ja jolla on keskeinen merkitys tiedonhankinnassa rikosten torjumiseksi. Järjestelmä ja yhdenmukaiset työprosessit tukevat erityisesti tietoverkkorikollisuuden, järjestäytyneen rikollisuuden, talousrikosten sekä terrorismiin liittyvien rikosten tutkintaa. Kehittämisessä huomioidaan laillisuusvalvonnan ja analyysitoiminnan työkalujen kehittäminen.

Toimien tuotoksena ovat erilaiset päätöksentekoon tarvittavat työkalut sekä rajapinta joka mahdollistaa sähköisen asiakirjojen siirron.

Toimien tuloksena tutkintahenkilöstön työ helpottuu järjestelmän uusien toiminnallisuuksien ansiosta. Järjestelmän sekä yhdenmukaisten työprosessien avulla säästetään merkittävässä määrin henkilöstön työaikaa.

Tähän kokonaisuuteen varataan 377 393,15 euroa.

Toimet radikalisoitumisen tai rikolliseen toimintaan ajautumisen ehkäisemiseksi mm. tukitoimia, ennaltaestäviä toimia ja ns. exit-toimia kehittämällä

Ennalta ehkäisevä toiminta rikostorjunnassa ja ekstremismin torjunnassa

Toteutetaan hankkeita, joiden avulla kehitetään rikostorjuntaa ja rikosten ja radikalisoitumisen ennaltaehkäisyä tukevia toimintamalleja. Tavoitteena on luoda ennalta estävälle toiminnalle toiminnalliset rakenteet.

Ennalta ehkäisevässä toiminnassa keskitytään erityisesti toimiin, joilla ehkäistään väkivaltaista ekstremismia ja toimiin, joilla ennaltaehkäistään järjestäytyneitä rikollisuutta.

Väkivaltaisen ekstremismin torjuntaan luodaan kansalaista lähellä oleva luottopoliisimalli (korttelipoliisimalli). Pyrkimyksenä on ratkaista moniammatillisesti yksilötason ongelmia, jotka aiheuttavat yhteiskunnallisia turvallisuusuhkia. Malli on myöhemmin tarkoitus ottaa käyttöön koko maassa.

Väkivaltaiseen ekstremismiin liittyvien hankkeiden tuotoksena on koulutuspaketti, joka jalkautetaan poliisilaitoksille ja sidosryhmille. Tuloksena on väkivaltaisen ekstremismin väheneminen ja Suomen sisäisen turvallisuuden paraneminen.

Järjestäytyneen rikollisuuden ennaltaehkäisyssä tuotoksena ovat jr-rikosten torjuntaan liittyvät käytänteet, toiminnalliset rakenteet ja yhteistyömallit. Toimien tuloksena on kehitetty ja yhdenmukaistettu valtakunnallisesti ennalta estävää poliisitoimintaa tukemaan syrjäytymisen ja ekstremismin ehkäisemistä ja jr-rikollisuuden estämistä.

Tähän kokonaisuuteen varataan 200 000 euroa.

Kyberrikollisuuden tutkinnan ja torjunnan kehittäminen mm. keskittämällä kyberturvallisuusosaamista perustamalla kansallinen kyberrikollisuuden torjuntakeskus sekä hankkimalla tarvittavaa välineistöä ja sovelluksia

Kyberrikollisuuden tutkinta ja torjunta

Toteutetaan hankkeita, joilla kehitetään kyberrikollisuuden tutkintaa ja torjuntaa. Toiminnan koordinoitua keskitetään perustamalla kansallinen kyberrikollisuuden torjuntakeskus. Keskukseen tarkoituksena on huolehtia, että poliisilla on tehokkaat edellytykset ennalta ehkäistä, paljastaa ja selvittää kybertoimintaympäristöön kohdistuvia ja sitä hyödyntäviä rikoksia. Koordinoinnilla parannetaan ratkaisevasti viranomaisvalmiuksia toimia kyberturvallisuusstrategian velvoitusten mukaisesti. Tarkoituksena on kehitettävä viranomaisille ajanmukaiset valmiudet hankkia tietoa tietoverkoista siten, että tietoturva- ja oikeusvarmuus- sekä poliisitaktiset edellytykset toteutuvat. Tietotekniikan ja viestintäteknologian nopean kehittymisen myötä erilaiset kyberuhat ovat monipuolistuneet ja niiden torjunta vaatii entistä syvällisempää perehtymistä, analysointikykyä ja laajaa kotimaista ja kansainvälistä verkostoitumista. Tarkoituksena on myös lisätä yhteistyötä eri viranomaisten kesken.

Lisäksi hankitaan toiminnan edellyttämiä yhdenmukaisia ja tehokkaita laitteita ja sovelluksia.

Toimien tuotoksena ovat kyberkeskuksen perustaminen, toiminnan organisointi ja prosessointi sekä kansallisen ja kv-yhteistyön käynnistäminen eri osa-alueilla. Lisäksi on tehty tietojärjestelmämuutoksia ja teknologiahankintoja.

Toimien tuloksena poliisi kykene torjumaan kyberuhkia valtioneuvoston kyberturvallisuus-strategian mukaisesti. Poliisin kybertoimintavalmiudet, valmius torjua verkkorikollisuutta ja valmius tietoverkkotiedustelussa ovat parantuneet, minkä johdosta suomalaisen yhteiskuntaan kohdistuvia kyberuhkia voidaan paljastaa ja ehkäistä.

Tähän kokonaisuuteen varataan 1 000 000 euroa.

Toimet, joilla kehitetään rikollisuuteen liittyvien varojen jäljittämiseen, jäädyttämiseen ja poisottamiseen liittyviä toimia, kuten rahanpesuun ja terrorismiin liittyvien varojen vastaiset toimet. Toimet voivat pitää sisällään

toimintamallien kehittämistä, koulutusta tai esimerkiksi tietojärjestelmien, välineistön ja ohjelmistojen hankintaa

Rahanpesu ja terroristivarojen jäädyttäminen

Toteutetaan hankkeita, joilla pyritään hallinnollisesti jäädyttämään terroristivaroja ja estämään rahanpesua. Hankkeilla voidaan myös selvittää virtuaalivaluuttoihin liittyviä uhkia terrorismintorjunnassa ja väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisyssä.

Terrorismia torjuttaessa terroristivarojen hallinnollinen jäädyttäminen on tehokas keino. Suomessa on tullut voimaan uutta lainsäädäntöä, joka antaa viranomaisille uusia mahdollisuuksia torjua terrorismia puuttamalla toiminnan rahoitukseen. Hankkeilla pyritään luomaan uuden lainsäädännön mukaisten työkalujen käyttöön liittyviä toimintamalleja.

Hankkeiden tuotoksina ovat uusien tehtävien toimintamallit.

Hankkeiden tuloksena jäädytetyt terroristivarat tehostavat terrorismin torjuntaa. Samanaikaisesti se tehostaa myös muun rikollisuuden torjuntaa, kun rikoksella saatua hyötyä saadaan kasvavassa määrin viranomaisten haltuun.

Toteutetaan myös hankkeita, joissa tavoitteena on selvittää, millaisen uhan virtuaalivaluutat muodostavat rahanpesun ja terrorismin rahoituksen näkökulmasta ja millaisia mahdollisuuksia on niiden paljastamiselle. Lisäksi tavoitteena on saada kokemuksia virtuaalivaluuttoina viranomaisten haltuun tulleen rikoshyödyn jäljittämisestä, jäädyttämisestä ja konfiskoimisesta.

Tilanteen kartoittaminen ja muiden maiden kokemusten kerääminen, tiedon kerääminen eri tapauksista, analyysin muodostaminen virtuaalivaluutoista eri tapauksissa ja rikoshyödyn takaisinsaamisen edistäminen.

Tuotoksena on raportti ja ohje- ja/tai koulutusmateriaalia, kuinka virtuaalivaluuttojen kanssa tulee menetellä rikostutkinnan ja -prosessin yhteydessä. Tuloksena on virtuaalivaluuttoja koskevan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estäminen ja sitä kautta rikoshyödyn vähentyminen.

Tähän kokonaisuuteen varataan 150 000 euroa.

Rikostorjunnan tehostaminen hallinnollisia menetelmiä kehittämällä

Toiminnan tarkoituksena on kartoittaa Suomen hallinnollisen rikostorjunnan nykytila, luoda hallinnollisen rikostorjunnan toimintamalli sekä pilotoida luotua mallia. Tietoa, nykytilaa ja mahdollisuuksia tarkastellaan Euroopan unionissa koottujen järjestäytyneen rikollisuuden hallinnollisen torjunnan parhaiden käytäntöjen näkökulmasta. Lisäksi niitä verrataan Euroopan unionin rikosentorjuntaverkoston työkalupakkiin sekä tunnettujen EU- jäsenmaiden kansallisten toimintamallien toimintaan ja tuloksiin.

Toiminnan toisena tavoitteena on luoda kokonaisvaltainen suomalainen hallinnollisen rikostorjunnan malli, jossa yhdistyvät EU-jäsenvaltioiden hyvät ja toimivat käytännöt sopeutettuna Suomen kansalliseen toimintaympäristöön ja viranomaistoiminnan mahdollisuuksiin.

Toiminnan kolmantena tavoitteena on pilotoida ja testata luotua suomalaista rikostorjunnan kansallista mallia. Pilotoinnin kautta voidaan havaita mahdollisia korjattavia epäkohtia ja kehittää mallia kohti valtakunnallista toimintaa.

Toimien tuotoksia ovat kansallinen toiminta malli ja mm. siihen liittyvät tutkimustulokset, suositukset.

Tähän kokonaisuuteen varataan 275 000 euroa.

Terrorismin torjuntaan liittyvät toimenpiteet, kuten kaluston tai välineistön hankkiminen

Terrorismin torjunta meri- ja maa-alueilla

Toteutetaan hankkeita, joissa kehitetään Rajavartiolaitoksen suorituskykyä terrorististen rikosten torjuntaan terroristien toimintatapojen muuttumisen, kaluston vanhenemisen ja puutteellisen pimeätoimintakyvyn takia. Tehdään kalusto- ja varustehankintoja viranomaisten operatiivisen valmiuden ja toimintakyvyn turvaamiseksi vaativissa- ja erikoistilanteissa.

Tuotoksia ovat esimerkiksi pimeätoimintavälineistö, tähystys- ja tarkkailuvälineet ja liikkeenedistämis- ja siirtymämenetelmäkalu. Tuloksena kansallinen suorituskyky terrorististen rikosten torjuntaan sekä meri- että maa-alueilla paranee. Tähän kokonaisuuteen varataan 500 000 euroa.

Esitutkintaviranomaisten teknisen rikostutkinnan kehittäminen esimerkiksi niiden laboratorioiden varustelua parantamalla

Condensed phase GC-FTIR laitteen hankinta

Toteutetaan hankkeita, joissa parannetaan esitutkintaviranomaisten laboratorioiden varustelua. Tarkoituksena on hankkia Tullilaboratorioon asianmukaiset laitteet huumausaineiden tunnistamiseksi. Huumausaineiden molekyyliarakenteiden muuntelu on lisääntynyt ja johtanut siihen, että laboratorioilta vaaditaan yhä monipuolisempia analyysitekniikoita aineiden tunnistamiseksi. On tarpeen pystyä varmuudella erottelemaan aineet toisistaan. Condensed phase GC-FTIR laitetekniikkaa ei ole tällä hetkellä millään laboratorioilla Suomessa käytettävissä. Laitetekniikalla pystytään tunnistamaan muun muassa huumausaineet sekä muuntohuumeet luotettavasti seosnäytteistä niissä pitoisuuksissa, joissa ko. aineita yleensä esiintyy.

Toimen tuotoksena on yksi GC-FTIR laite Tullilaboratorion käyttöön.

Toimen tuloksena edellytykset huumausaineiden ja muuntohuumeiden tunnistamiseen päivittyvät ajan tasalle. Toimella edistetään vakavan huumausainerikollisuuden torjuntaa.

Tähän kokonaisuuteen varataan 195 000 euroa.

Toteutetaan ISO 17025 laatujärjestelmän käyttöönottoon liittyviä toimia neuvoston puitepäätöksen (2009/905/JHA) mukaisesti

Rikosteknisen ja rikospaikkatutkinnan kehittäminen

Toteutetaan hankkeita, joiden tavoitteena on kehittää rikosteknistä ja rikospaikkatutkintaa laatujärjestelmän käyttöön ottamiseksi mm. toimintaa, prosesseja, järjestelmää ja menetelmiä kehittämällä. Euroopan Unionin Neuvoston on hyväksynyt puitepäätöksen (2009/905/JHA), johon on kirjattu velvoitteet teknisen rikostutkinnan kehittämiseksi Euroopassa. Se edellyttää DNA- ja sormenjälkinäytteiden käsittelyssä akkreditoitua laatujärjestelmää standardin ISO 17025 mukaisesti. Toimien tarkoituksena on antaa teknisten rikostutkimuskeskusten henkilöstölle koulutusta ja yhtenäistää ja kehittää toimintatapoja, jotta menettelyt täyttävät laatujärjestelmän akkreditointistandardien vaatimukset. Tavoitteena on, että kaikkien poliisilaitosten teknisillä rikostutkimuskeskuksilla on valmius hakea akkreditointia puitepäätöksen velvoitteiden mukaisesti.

Toimien tuotoksia ovat kehitetyt prosessikuvaukset ja järjestetyt koulutustilaisuudet.

Toimien tuloksena systemaattiset ja laadukkaat toimintatavat tehostavat teknistä rikostutkintaa ja vähentävät sen kokonaiskustannuksia. Standardien mukainen laatujärjestelmä teknisissä rikostutkimuskeskuksissa varmistaa yhdenmukaiset menettelyt valtakunnallisesti, varmistaa näytteiden näyttöarvon ja tehostaa rikostapausten tuomioistuinkäsittelyä. Toimet edistävät tuloksellisuutta, teknisen rikostutkinnan kokonaislaatua, oikeusvarmuutta ja kansalaisten oikeusturvaa.

Tähän kokonaisuuteen varataan 255 000 euroa.

Operatiivinen viranomaisyhteistyö ml. yhteiset tutkinta- ja analyysiryhmät muiden jäsenvaltioiden ja Europolin kanssa

Toteutetaan hankkeita, joiden tavoitteena on toteuttaa operatiivista viranomaisyhteistyötä liittyen mm. rajat ylittävän rikollisuuden ja harmaan talouden torjuntaan. Yhteistyötä tehdään sekä kansallisesti että kansainvälisellä tasolla mm. rahanpesun ja rikoshyödyn takaisin saamiseksi. Yhteistyötä tehdään yhteisten tutkinta- ja analyysiryhmien kautta muiden jäsenvaltioiden ja Europolin kanssa.

Tähän kokonaisuuteen varataan 50 000 euroa.

Kansallinen tavoite 5.2: Tiedonvaihto

Toteutettavat toimet kuvataan tarkemmin alla jaoteltuna kansallisen ohjelman mukaisiin rahoituksen painopisteisiin.

Kansallisen tavoitteen rahoituksen jakautuminen vuosittain (euroa):

2014-2015	2016	2017	2018	2019	2020	Yhteensä
0,00	76 843,44	1 030 652,06	2 094 300,00	570 450,00	0,00	3 772 245,50

Toimet, tuotokset ja tulokset

Tiedonvaihdonkehittäminen eri viranomaisten välillä keskitetyn tietojärjestelmäratkaisun (KEJO-hanke) avulla.

KEJO

Toteutetaan hankkeita, joiden tavoitteena on kehittää viranomaisten välistä tiedonvaihtoa kehittämällä tietojärjestelmäratkaisu viranomaisten yhteiskäyttöisten hätäkeskustietojärjestelmän, kenttäjärjestelmän sekä tilannejohtokeskusten yhteen liittämiseksi (KEJO = kenttäjärjestelmä).

Viranomaisten johtamis-, tilannekuva- ja kenttäjohtamisjärjestelmien sekä viranomaisverkon kehittäminen on meneillään. Käyttäjät ovat valtion ja kuntien viranomaisia. Kaikkien järjestelmien tulee olla yhteensopivia toistensa kanssa, jotta ne mahdollistavat ja tukevat viranomaisten yhteistoimintaa ja yhteisen tilannekuvan luomista.

Pelastus-, poliisi-, raja- sekä sosiaali- ja terveysviranomaiset määrittelevät oman toimintansa kannalta olennaiset toiminnot ja laativat yhteistyössä näiden toimintojen yhteensovittamiseksi tarvittavat järjestelyt.

Tuotoksena ovat yhteensopivat ja -toimivat tietojärjestelmät, jotka mahdollistavat viranomaisten joustavan ja turvallisen johtamistoiminnan tilanteessa, jossa on mukana useita viranomaisia. Johtamistoimintaan kuuluvat olennaisina osina kenttäjohtamisjärjestelmä, turvallinen viranomaisverkon toiminta sekä tilannekuvatoiminnot.

Tähän kokonaisuuteen varataan 1 500 000 euroa.

Tietojärjestelmien, tietovirtojen ja -kantojen kehittäminen rikostorjunnan ja ennaltaehkäisevän toiminnan tukemiseksi

Tiedonvaihto: poikkihallinnolliset tietotekniset ratkaisut, analyysiratkaisut ja menetelmät, tietojohdoisen toiminnan kehittäminen

Toteutetaan hankkeita, joiden tavoitteena on operatiivisen ja strategisen analyysin parantaminen ja tehostaminen kehittämällä toimintamalleja ja tietoteknisiä ratkaisuja, jotka varmistavat tehokkaan, poikkihallinnollisen tietojen välittämisen. Lisäksi analyysityökalujen jatkokehityksellä luodaan edellytykset tietoon perustuvaan toimenpiteiden kohdentamiseen sekä tehostetaan esitutkintatoimenpiteiden vaikuttavuutta. Uusien, erityisesti avointen tietolähteiden, hyväksikäytöllä parannetaan viranomaistoiminnan keskeisten painopistealueiden tilannekuvaa ja tiedonvaihtoa.

Toimen tavoitteena on määritellä analyysiin liittyvät prosessit ja prosesseissa tarvittavat tietolähteet sekä tietojen analysoinnissa vaadittavat tekniset ratkaisut. Ratkaisuilla tuetaan kohdennettua ja johdettua analyysityötä sekä luodaan valmiudet kansainvälisen tiedonvaihdon parempaan hyödyntämiseen ja tiedon jakamiseen muun muassa Europolin ja muiden keskeisten kansainvälisten yhteistyötahojen kanssa sekä lähimpien EU-maiden kuten Viron kanssa. Analyysitoiminta tukee mm. EUROPOL:n SIENA-tietojenvaihtoa.

Toimien tuotoksena on operatiivista ja strategista toimintaa tukeva malli eri analyysitasoista ja liittymätasolla eri järjestelmistä saatavista tiedoista.

Toimien tuotoksena ovat yhtenevät viranomaisratkaisut ja liitännät. Aikaisempaa kohdennetumman analyysitoiminnan avulla pystytään puuttumaan ennakolta esimerkiksi terrorismin uhkiin sekä ennalta estämään radikalisoitumista.

Tähän kokonaisuuteen varataan 263 787,68 euroa.

Matkustajatietoyksikön ja -tietojärjestelmän kehittäminen (PNR)

Toteutetaan hankkeita, joissa edelleen kehitetään matkustajatietoyksikköä (Passenger Information Unit, PIU) ja -tietojärjestelmää. Rahoitus kohdistetaan matkustajatietojärjestelmän käytön vakiinnuttamiseen ja edelleen kehittämiseen. Toteutettavat toimet liittyvät kansallisen PIU yksikön ja siellä käytössä olevien tietojärjestelmien kehittämiseen ja päivittämiseen. Matkustajatietojärjestelmään toteutetaan uusia toiminnallisuuksia kuten muun muassa kansainvälinen tiedonvaihto muiden EU:n jäsenmaiden PIU yksiköiden kanssa. Edellisen lisäksi toteutetaan uutta teknologiaa kuten matkustajatietoihin liittyvää PNR (Passanger namer record) direktiivin mukaista analyysitoimintaa. Hankkeiden tuotoksia ovat PIU yksikön vakiintunut toiminta sekä PIU yksikössä olevan matkustajatietojärjestelmän tietoturvalliset uudet tai päivitetty ohjelmistokomponentit. Hankkeiden tuloksena PIU yksikkö pystyy muodostamaan paremman tilannekuvan Suomeen kohdistuvista matkustajavirroista ja siten kansallisesti pystytään kehittämään mm. riskianalyysitoimintoja tilannekuvan perusteella.

Tähän kokonaisuuteen varataan 1 575 342,06 euroa.

Tiedonvaihdon lisääminen jäsenvaltioiden kanssa

Toteutetaan hankkeita, joissa kehitetään tarvittavien tietoteknisten ratkaisujen kehittämistä tietojenvaihdon lisäämiseksi jäsenvaltioiden kanssa, ja EU:n tai jäsenvaltioiden kehittämien tietojärjestelmien tai tietokantojen yhteiskäyttöisyyden lisäämiseksi. Tietoteknisten ratkaisujen kehittämisessä huomioidaan EU:n HLEG työn edistyminen ja yhteiskäyttöisyyttä koskevan säädöspohjan edistyminen. Yhteiskäyttöisyyden tiedonvaihdon edellyttämiä ohjelmakomponentteja kehitetään, ja otetaan käyttöön ja tiedonvaihtoa pyritään automatisoimaan mahdollisimman pitkälle. Järjestelmien ja osajärjestelmien keskinäistä yhteiskäyttöisyyttä kehitetään ottamalla käyttöön tiedonvaihtoa edesauttavia protokollia kuten hyödyntämällä UMF3 viitekehystä. Hankkeiden tuotoksena ovat tietojenvaihtoa lisäävät tietojenvaihtoympäristöt kuten yhteiskäyttöiset kyselyjärjestelmät, joilla mahdollistetaan kyselyjen tekeminen mm. kansallisiin, jäsenvaltioiden tai EU:n yhteiskäytössä oleviin järjestelmiin. Hankkeiden tuloksena ovat tietoturvalliset ja mahdollisimman automaattiset kyselyjärjestelmät kansallisiin ja kansainvälisiin tietojärjestelmiin.

Tähän kokonaisuuteen varataan 495 107,94 euroa.

Kansallinen tavoite 5.3: Koulutus

Toteutettavat toimet kuvataan tarkemmin alla jaoteltuna kansallisen ohjelman mukaisiin rahoituksen painopisteisiin.

Kansallisen tavoitteen rahoituksen jakautuminen vuosittain (euroa):

2014-2015	2016	2017	2018-2020	Yhteensä
495 858,45	430 000,00	250 000,00	0,00	1 175 858,45

Toimet, tuotokset ja tulokset

Yhteisharjoitukset poliisin erikoisyksikön ja muiden EU-maiden vastaavien yksiköiden kesken

Yhteisharjoitukset

Toteutetaan hankkeita, joissa järjestetään poliisin ja EU-maiden yksiköiden yhteisharjoituksia. Harjoituksiin voi osallistua myös muita tahoja. Yhteisharjoitusten tarkoituksena on kehittää viranomaisyhteistyötä EU-maiden välillä terrorismin ja väkivaltaisen ekstremismin torjuntaan valmistautumisessa harjoittelemalla koordinoitua yhteistyötä. Harjoitusten avulla koulutetaan viranomaisia ja varmistetaan tiedonvaihdon toimivuus varsinaisissa tilanteissa. Samalla pyritään minimoimaan riskejä sen varalta, että terrori-isku tai väkivaltaisen ekstremismin liittyvä isku tapahtuisi.

Toimien tuotoksena on yhteisharjoitus. Toimien tuloksena on kehitetty viranomaisvalmiutta, osallistuvien maiden välistä koordinoitua , yhteistoimintaa ja yhteistyön sujuvuutta sekä parhaiden käytänteiden ja tiedonvaihtoa.

Tähän kokonaisuuteen varataan 240 000 euroa.

Koulutus lainvalvontaviranomaisten kyberturvallisuusosaamisen parantamiseksi

Kyberkoulutus

Toteutetaan toimia, joiden tavoitteena on nostaa poliisin ja muiden viranomaisten tiedollisia ja taidollisia valmiuksia kyberrikostorjunnassa, jotta viranomaisilla on tehokkaat edellytykset ennalta ehkäistä, paljastaa ja selvittää kybertoimintaympäristöön kohdistuvia ja sitä hyödyntäviä rikoksia. Kyberosaamista kehitetään niin perustasolla, tutkinnanjohtaja/tutkijatasolla kuin asiantuntijatasolla. Toiminnassa hyödynnetään muissa pohjoismaissa suunniteltuja koulutusmalleja. Lisäksi tarkoituksena on osallistua yhteispohjoismaiseen tietoteknisen tutkinnan koulutusohjelmaan sekä järjestää vaativan tietoteknisen tutkinnan erikoiskurssi yhdessä muiden alan toimijoiden kanssa. Opetuksessa ja koulutusmateriaalin laadinnassa hyödynnetään viimeisimpiä tutkimustuloksia.

Toimien tuotoksena on kehitetty ja järjestetty kyberrikostorjuntaan liittyvää koulutusta. Toimien tuloksena on viranomaisten paremmat tiedolliset ja taidolliset valmiudet kyberrikostorjunnassa.

Tähän kokonaisuuteen varataan 835 858,45 euroa.

Koulutus vaativiin erityisoperaatioihin liittyen

Erityisoperaatioiden turvaaminen

Toteutetaan hankkeita, joissa järjestetään koulutusta poliisin vaativiin erityisoperaatioihin liittyen. Toimintaan osallistuvalla henkilöstöllä on asetettu erityiset osaamistasovaatimukset, joiden täyttämiseksi poliisi järjestää erilaista koulutusta kohderyhmään kuuluville. Osaamisen kehittäminen edellyttää aktiivista ulkomaisten viranomaisten toimintaan perehtymistä ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa sekä koulutukseen osallistumista. Vuonna 2015 poliisin vastuut kasvavat todistajansuojelua koskeva uuden kansallisen lainsäädännön myötä. Tämän myötä kasvaa myös tarve kouluttaa todistajansuojelutoimintaan osallistuvaa henkilöstöä. Koulutus tukee vakavan ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaan sekä todistajien suojeluun liittyvien toimenpiteiden edistämistä.

Toimien tuotoksena on kartoitettu osaamistarpeet, järjestetty koulutuksia ja kartoitettu parhaita käytäntöjä ulkomailta. Toimien tuloksena koulutuksen avulla ylläpidetään henkilöstön riittävä osaamistaso ja varmistetaan näin toiminnan laadukkuus. Todistajansuojelun osalta varmistetaan lainsäädännön edellyttämien tarpeiden täyttäminen.

Tähän kokonaisuuteen varataan 100 000 euroa.

Kansallinen tavoite 5.4: Rikosten uhrien tuki

Toteutettavat toimet kuvataan tarkemmin alla jaoteltuna kansallisen ohjelman mukaisiin rahoituksen painopisteisiin.

Kansallisen tavoitteen rahoituksen jakautuminen vuosittain (euroa):

2014-2015	2016	2017	2018-2020	Yhteensä
200 000,00	915 000,00	548 787,67	100 000,00	1 763 787,67

Toimet, tuotokset ja tulokset

Todistajansuojeluohjelman täytäntöönpano, kuten tarvittavien toimintamallien kehittäminen ja ohjelmaan liittyvät tietojärjestelmätarpeet sekä todistajansuojeluyksikön perustaminen

Todistajansuojeluohjelma

Toteutetaan hankkeita, joissa mm. kehitetään toimintamalleja ja tietojärjestelmiä todistajansuojeluohjelman täytäntöönpanemiseksi. Tavoitteena on täyttää vuoden 2015 alussa voimaan tulleen todistajansuojelulainsäädännön velvoitteet siten, että Suomeen luodaan kansainvälisen yhteismitallisuuden täyttävä todistajansuojeluohjelma. Todistajansuojeluohjelman toteuttaminen merkitsee uuden lainsäädännön mahdollistamien suojelutoimenpiteiden kartoituksen ja käyttöönoton. Toiminnan kehittämisessä viranomaisyhteistyön rooli on merkittävä niin

kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Todistajansuojelu tulee käsittää laajasti siten, että se koskee rikosten uhrien ja muiden todistajien suojelun lisäksi esimerkiksi lainvalvontaviranomaisten suojelun. Todistajansuojeluohjelman toteuttamisessa yhtenä pyrkimyksenä on rikollisjärjestöistä tai rikollisesta toiminnasta pois haluavien henkilöiden tukeminen sekä suojelun tarpeessa olevien viranomaistahojen suojelu. Järjestäytyneen rikollisuuden kasvu lisää todistajansuojelun tarvetta ja rikosasioita hoitavien virkamiesten todistajansuojelu tarvetta. Anonyymia todistelua koskevalla lainsäädännöllä tehostetaan todistajansuojelumahdollisuuksia.

Toimien tuotoksena on suunnitelma/toimintamalli todistajansuojelun toteuttamisesta kansallisissa ja kansainvälisissä tilanteissa. Toimintamallissa on huomioitu todistajansuojelun toteuttamisen edellyttämä lisääntynyt poliisin henkilöstötarve, tarvittava välineistö ja kalusto todistajansuojelun toteuttamiseksi sekä mahdollisimman kattava yhteistyöviranomaisten verkosto sekä näiden keskinäiset toimintavelvoitteet.

Toimien tuloksena järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa tehostetaan mahdollistamalla henkilöiden todistaminen prosessissa mahdollisimman turvallisesti sekä myös rikollisryhmästä irtaantuminen. Lisäksi todistajansuojelun avulla voidaan mahdollistaa esimerkiksi peitepoliisina tai tietolähteenä toimivien henkilöiden turvallisuus.

Tähän kokonaisuuteen varataan 400 000 euroa.

Ihmiskaupan uhrien tukemiseen liittyvät toimenpiteet kuten uhrien tunnistamisen ja auttamisen tehostaminen sekä eri toimijoiden välisen yhteistyön kehittäminen koulutuksen ja tietoisuuden levittämisen avulla

Ihmiskaupan uhrien tukeminen

Hankkeissa kehitetään ihmiskaupan uhrien tukemiseen liittyviä toimenpiteitä. Suomen valtiolliseen ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmään on viime vuosina tullut vuosittain keskimäärin noin 50 uutta mahdollista tai tunnistettua ihmiskaupan uhria. Auttamisjärjestelmän tilastojen mukaan vain harvat näistä ovat Suomessa seksuaalisen hyväksikäytön uhriksi joutuneita tai rikolliseen toimintaan pakotettuja henkilöitä. Keskeiset ihmiskaupan uhrien parissa työtä tekevät kansalaisjärjestöt ovatkin arvioineet, että Suomessa tunnistetaan yhä heikosti seksuaaliseen hyväksikäyttöön sekä rikolliseen toimintaan pakottamiseen liittyvää ihmiskauppaa. Ihmiskaupparikosten uhrien tunnistamisen merkittävimmiksi esteiksi on näissä järjestöissä nähty rakenteelliset ja taloudelliset puutteet ihmiskaupan uhreille tarkoitetussa suojelussa ja auttamistoimissa sekä rikoslain ihmiskauppasäännösten soveltamis- ja tulkintaongelmat.

Ihmiskaupan uhreja tukevien kansalaisjärjestöjen kokemus on ollut se, että etenkin niin sanotut pelkäävät uhrin eivät ole uskaltaneet hakeutua viranomaisten tarjoaman avun piiriin heidän asemaansa liittyvien epävarmuuksien vuoksi. Uhrien jääminen piiloon viranomaisilta vaikeuttaa myös ihmiskaupparikosten selvittämistä ja torjuntaa. Niin sanottujen pelkäävien uhrien määrästä ja piiloonjäämisilmiön laajuudesta tai näiden seikkojen todellisesta vaikutuksesta auttamisen piiriin hakeutumiseen tai rikostorjuntaan ei kuitenkaan toistaiseksi ole ollut mahdollista koota täsmällisempää tietoa tai tehdä tarkempia johtopäätöksiä.

Ihmiskaupan uhrien tunnistamistoiminnan kehittäminen tästä näkökulmasta edellyttääkin tarkempaa tietoa ilmiöstä. Lisäksi edellytetään hyviä viranomaisten ja kolmannen sektorin toimijoiden yhteistyörakenteita sekä eri toimijoiden keskinäistä luottamusta. Kolmannella sektorilla tehtävän etsivän työn ja auttamistyön erityisenä vahvuutena on kontakti haavoittuvassa asemassa oleviin ihmisiin sekä neuvonta- ja tukipalveluiden tarjoaminen matalan kynnyksen palveluperiaatteella, mikä mitä ilmeisimmin lisää ihmiskaupan uhrien uskallusta hakea apua myös viranomaisilta. Kolmannen sektorin työssä painotetaan myös sitä, että tunnistettujen ihmiskaupan uhrien luottamus auttamistoimista vastaavia viranomaisia ja esitutkintaviranomaisia kohtaan lisääntyisi ja ihmiskaupaan syyllistyneet saataisiin rikosoikeudelliseen vastuuseen teoistaan.

Uudet sovellettavat menetelmät, kuten yhdenmukaisiin indikaattoreihin perustuva kolmannen sektorin kenttätöissä tapahtuva ensivaiheen tunnistaminen voisi edesauttaa juuri pelkävien uhrien hakeutumista auttamisjärjestelmään, sillä arvio avun tarpeesta perustuisi tällöin riittävän yleisiin indikaattoreihin eikä sellaisiin yksittäisiin tietoihin, joiden antamista uhri tunnistamisvaiheen alussa usein pelkää. Kolmannen sektorin edellä kuvatun ensivaiheen tunnistamismenettelyn tarkoituksena olisi vahvistaa ihmiskaupan uhrien tunnistamistyötä selkeyttäen samalla viranomaisen tekemää uhrin tunnistamista ja ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmään ottamista edeltävää kentällä tapahtuvaa työtä. Tavoitteena olisi myös vahvistaa ihmiskaupan vastaisen toiminnan monisektorista yhteistyötä.

Toiminnan puitteissa kerättäisiin tietoa niin sanottujen pelkävien uhrien määrästä ja piiloonjäämisilmion laajuudesta sekä näiden seikkojen vaikutuksista ihmiskaupan vastaiseen toimintaan.

Tuotoksena syntyisi ensinnäkin tunnistamistilanteissa ja avun piiriin saattamisessa sovellettavaksi käyvä toimintamalli viranomaisten ja järjestöjen yhteistyörakenteeksi, malli tunnistamista tukevien indikaattoreiden käyttämisestä ihmiskaupan uhrien parissa tehtävässä kenttätöissä. Toiseksi myös koulutettaisiin kolmannen sektorin toimijoita uhrien tehokkaampaan tunnistamiseen ja valmiuteen indikaattorien käyttöön. Varsinaiset tunnistamisindikaattorit valmisteltaisiin verkostoitumis-yhteistyössä keskeisten viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa.

Toiminta johtaisi ihmiskaupan uhrien tunnistamisen ja auttamisen helpottumiseen, uhrien saaman tuen vahvistumiseen sekä ihmiskaupan vastaisen työn yhteistyörakenteiden vahvistumiseen myös viranomaisten suuntaan. Tehokkaampi uhrien tunnistaminen ja tukeminen edistäisi myös rikostorjunnan tehokkuutta ja syyllisten vastuuseen saattamisen tavoitteita.

Tämän kokonaisuuden puitteissa voidaan toteuttaa myös viranomaisten ja sidosryhmien kehittämis- ja koulutustarpeita ihmiskaupan uhrien tukemiseen liittyen. Lisäksi voidaan järjestää esimerkiksi toimia kansalaisten tietoisuuden lisäämiseksi ja mm. kehittää asiaan liittyviä tilastointimenetelmiä.

Tähän kokonaisuuteen varataan 280 000 euroa.

Toimintamallin kehittäminen rikollisjärjestöistä ja rikollisesta toiminnasta pois haluavien tukemiseksi

Rikollisjärjestöistä pois haluavien ja ulkomailta sotimasta palaavien henkilöiden tukeminen

Hankkeissa kehitetään toimintamalleja rikollisjengeistä pois haluavien jäsenten tukemiseksi. Lisäksi kehitetään toimintamalleja ulkomailta sotimasta palaavien henkilöiden tukemiseen ja syrjäytymisen sekä radikalisoitumisen estämiseen. Tarkoituksena on kehittää exit-toimintaan erilaisia tukitoimintoja, prosesseja sekä menetelmiä moniviranomaisyhteistyössä. Tunnuksellisten rikollisjengien toiminta on kehittynyt viime aikoina entistä näkyvämmäksi. Siihen liittyy yhä enemmän uhkailua, kiristystä ja väkivaltaa, joiden kohteeksi joutuvat yhä useammin tavalliset kansalaiset, joilla ei ole yhteyksiä rikolliseen toimintaan. Edellä mainittuihin haasteisiin vastaaminen edellyttää poliisilta ja muilta viranomaisilta uusien työmenetelmien omaksumista sekä toimivien yhteistyöyhteyksien luomista ja ylläpitämistä kansallisiin ja kansainvälisiin viranomaistahoihin. Tavoitteena on uudenlaisen exit-toimintamallin luominen, joka yhdistää eri hallinnonalojen viranomaisia ja kolmatta sektoria. Toimintamallin luomisessa hyödynnettäisiin muiden pohjoismaiden parhaita käytänteitä irtautumisprosessia edesauttavan toiminnan kehittämisessä.

Toimien tuotoksena on toimintamalli, jossa on hyödynnetty muualta saatuja parhaita käytänteitä. Toimien tuloksena yhä useampi rikollisjengien jäsen olisi irtautunut jengin toiminnasta.

Ulkomailta sotimasta palaaville on tarpeen kehittää toimintamalleja, joilla ehkäistään syrjäytymistä ja radikalisoitumista. Erityisesti Syyriasta kotoutuvia on tarpeen sopeuttaa takaisin yhteiskuntaan.

Hankkeen tarkoitus on luoda paikallinen malli, jolla varmistetaan etteivät esimerkiksi Syyriassa taistelleet ekstremistit palatessaan muodosta turvallisuusuhkaa lähtömaassaan. Turvallisuusviranomaisten lisäksi malliin tullaan kytkemään mielenterveyden palveluja. Kehitettäessä toimintaa uhkahenkilöihin liittyen nähdään tarpeellisena, että huomioon otetaan myös muissa maissa tehdyt kokeilut ja luodut mallit, jotta tämän harvalukuisen, mutta vakavan uhan muodostavan kohderyhmän kanssa toimimiseen saadaan luotua paras mahdollinen malli. Vertailukehittämisen keinoin luodaan malli, joka kuvataan ja voidaan tarvittaessa monistaa yhdeksi työkaluksi väkivaltaisen radikalisoitumisen ehkäisemiseksi.

Nykyisin Suomessa toimii ryhmä, johon poliisien lisäksi kuuluu sosiaalityöntekijöitä ja psykiatrinen sairaanhoitaja, ja jonka tavoitteena on estää riskirajoilla olevia nuoria ajautumasta rikoskierteeseen. Ryhmällä on käytössään poliisissa kehitetty vakavan kohdennetun väkivallan uhka-arviotyökalu, jonka avulla pyritään tunnistamaan henkilöitä, jotka voisivat aiheuttaa vakavaa uhkaa ympäristölleen. Tätä työkalua on mahdollista hyödyntää myös ekstremismin torjunnassa.

Keskeisenä haasteena toiminnassa on myös mielenterveydenpalveluiden tavoitettavuus. Perusterveydenhuollossa ei olla tunnistettu kohdehenkilöiden mielenterveysongelmia. Tästä syystä on tarpeen luoda malli, jonka avulla oikeuspsykiatrista osaamista tuodaan jo ensivaiheen mielenterveyden arviointiin.

Toimien tuotoksena ovat malli väkivaltaisen radikalisoitumisen ehkäisemiseksi ja malli ensivaiheen mielenterveyden arviointiin sekä uhka-arviotyökalun hyödyntäminen ekstremismin torjunnassa.

Toimien tuloksena kyky torjua väkivaltaisen radikalisoitumisen uhkia on parantunut ja riski ulkomailta sotimasta palaavien radikalisoitumiseen ja syrjäytymiseen on vähentynyt.

Tähän kokonaisuuteen varataan 380 000 euroa.

Neuvonnan ja tuen lisääminen rikosasioissa todistaville henkilöille

Toteutetaan hankkeita, joissa kehitetään tukimuotoja rikosasioissa todistaville henkilöille. Monet todistajat ovat epätietoisia ja kokevat todistamisen ahdistavana. On tavallista, että todistajat pelkäävät siitä aiheutuvia seurauksia, jolloin he saattavat pyrkiä välttämään koko tilannetta tai muotoilemaan todistajanlausuntoaan oman turvallisuutensa kannaltaan edullisemmaksi. Epätasällinen todistajanlausunto voi vaikuttaa rikosasian selvittämiseen ja tuomioon ja sitä kautta uhrin asemaan.

Todistajien tukeminen voi merkittäväällä tavalla lisätä oikeusprosessin toimivuutta, kun todistaja ymmärtää etukäteen, kuinka tärkeä rooli todistajalla on oikeudenkäynnissä ja mitä eri vaiheita todistamiseen liittyy. Todistamista kohtaan tunnettua pelkoa voidaan vähentää, kun todistaja saa etukäteen ennen oikeuskäsittelyä riittävästi tietoa ja tukea asiasta ja tarvittaessa myös tukihenkilön oikeuteen.

Todistajan tuki voidaan toteuttaa kohdennettuna palveluna esimerkiksi poliisin ohjaamana tai päivystysluntoisena tuki- ja neuvontapalveluna käräjä- ja hovioikeuksissa. Tehtävään voidaan kouluttaa vapaaehtoisia henkilöitä, myös esim. oikeustieteen opiskelijoita.

Hankkeiden puitteissa toteutettaisiin yleistä todistajien tukitoimintaa 3 – 5 paikkakunnalla siten, että tehtävään koulutettaisiin riittävä määrä vapaaehtoisia, luotaisiin paikalliset yhteistyörakenteet ja –mallit käräjäoikeuden ja/tai hovioikeuden sekä poliisin kanssa. Lisäksi luotaisiin selkokieline opas todistajille tavoitteena todistamiseen liittyvien tietojen parantaminen ja ennakkoluulojen vähentäminen.

Tuotoksina syntyy päivitetty koulutusmalli, 50 - 100 koulutettua vapaaehtoista, yhteistyörakenne tuomioistuimien kanssa sekä selkokieline opas todistajille.

Tuloksena on todistamiskynnyksen madaltuminen sekä tuomioistuinkäsittelyn nopeutuminen ja paraneminen ja sitä kautta oikeusturvan parantuminen. Tätä kautta siis myös rikoksen uhrin asema paranee ottaen huomioon myös sen, että osa uhreista on myös rikosasian todistaja.

Tähän kokonaisuuteen varataan 133 787,67 euroa.

Tukipalvelujen kehittäminen rikosten uhreille kuten esimerkiksi auttavan puhelimen perustaminen

24/7 tukipuhelimen perustaminen

Toteutetaan toimia Euroopan neuvoston nainiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä ja torjumista (ns. Istanbulin sopimus) koskevan yleissopimuksen edellyttämän auttavan tukipuhelimen perustamiseksi. Sopimus velvoittaa toteuttamaan tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet maksuttomien ympärivuorokautisesti (24/7) toimivien auttavien puhelimen käyttöön ottamiseksi valtakunnallisesti. Puhelimeissa neuvotaan soittajia kaikkiin yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluviin väkivallan muotoihin liittyvissä asioissa luottamuksellisesti tai sallien heidän esiintymisensä nimettömänä.

Tällä hetkellä Suomessa ei ole toiminnassa Istanbulin sopimuksen tarkoittamaa auttavaa puhelinta. Rikoksen uhreille tukea ja apua tarjoavilla järjestöillä on erilaisia auttavia puhelimia, minkä vuoksi Istanbulin sopimuksen edellyttämän auttavan puhelimen suunnittelutyö tehdään järjestöjen yhteistyönä siten, että oikeusministeriö sekä sosiaali- ja terveysministeriö ovat suunnittelussa tiiviisti mukana. Oikeusministeriö ja sosiaali- ja terveysministeriö ovat yhteistyössä laatineet auttavalle puhelimelle kriteerit, jotka on toimitettu järjestöille suunnittelun tueksi. Auttavan puhelimen kriteerien laatimisessa on lähdetty suoraan Istanbulin sopimuksen asettamista vaatimuksista. Näitä ovat mm. maksuttomuus, toiminta ympäri vuorokauden vuoden jokaisena päivänä, anonymiteetti ja luottamuksellisuus.

Auttavan puhelimen käyttöönotto edellyttää puhelimeen liittyvän tekniikan rakentamista. Koska puhelimen päivystysvuorot on tarkoitus jakaa eri järjestöjen kesken, ei puhelimeen vastata aina samasta paikasta, mikä edellyttää teknisiä ratkaisuja. Myös palvelun anonymiteetti asettaa puhelimelle teknisiä vaatimuksia, sillä soittajan numero ei saa näkyä vastaajalle, eivätkä puhelut saa näkyä soittajan puhelinlaskussa. Lisäksi edellytys puhelimen maksuttomuudesta saattaa edellyttää tietynlaista tekniikkaa.

Puhelimen käyttöönotto edellyttää tarvittavan tekniikan lisäksi mahdollisia kaluste-, laite- ja työasemahankintoja sekä henkilöstön perusteellista koulutusta ennen toiminnan aloittamista.

Toimien tuotoksena auttavan puhelin on valmis otettavaksi käyttöön.

Toimien tuloksena auttava puhelin saadaan perustettua ja otettavaksi käyttöön. Varsinaista puhelinpalvelua on kaavailtu rahoitettavaksi rikosuhrimaksulla kertyvillä tuotoilla, jotka kanavoidaan toimijoille valtionapuna. Palvelun myötä naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan uhreille on tarjolla parempaa tukea.

Tähän kokonaisuuteen varataan 120 000 euroa.

Tietojärjestelmien kehittäminen rikosuhrimaksun keräämiseksi

Rikosuhrimaksujärjestelmän kehittäminen

Toteutetaan hankkeita, joissa valmistellaan rikosuhrimaksujärjestelmän käyttöönottoa. Hallitus on antanut joulukuussa 2014 eduskunnalle esityksen rikosuhrimaksua koskevaksi laiksi, joka tukee ns. rikosuhridirektiivin (2012/29/EU) täytäntöönpanoa. Rikosuhrimaksujärjestelmän käyttöönotto edellyttää muutoksia viranomaisten tietojärjestelmiin, lomakkeisiin ja sakkokäsikirjaan sekä viranomaisten kouluttamista. Tietojärjestelmät palvelevat useita rikosuhrimaksun määrittämiseen oikeutettuja esitutkintaviranomaisia (mm. poliisi, rajavartiolaitos ja tullit). Toimien tuotoksena rikosuhrimaksujärjestelmän edellyttämät muutokset on toteutettu tietojärjestelmiin ja lomakkeisiin.

Toimien tuloksena rikosuhrimaksun määrittämiseen oikeutetut viranomaiset saavat tiedon rikosuhrimaksun perusteena olevasta rikoksesta suoraan tietojärjestelmästä ja viranomaisten toiminta helpottuu.

Tähän kokonaisuuteen varataan 450 000 euroa.

Kansallinen tavoite 5.5: Uhkien ja riskien arviointi

Toteutettavat toimet kuvataan tarkemmin alla jaoteltuna kansallisen ohjelman mukaisiin rahoituksen painopisteisiin.

Kansallisen tavoitteen rahoituksen jakautuminen vuosittain (euroa):

2014-2015	2016	2017	2018-2020	Yhteensä
200 000,00	152 757,53	0,00	0,00	352 757,53

Toimet, tuotokset ja tulokset

Toimintaympäristöanalyysien ja tietojohdoisen toiminnan kehittäminen siten, että luodaan edellytyksiä tunnistaa rikollisia toimintamalleja ja vaikuttaa erityisesti nuoriin henkilöihin, jotka ovat ajautumassa rikolliseen toimintaan

Toteutetaan toimia, joilla luodaan edellytyksiä tunnistaa rikollisia käyttäytymismalleja ja vaikuttaa siten erityisesti nuoriin henkilöihin, jotka ovat vaarassa ajautua rikolliselle uralle. Samalla vaikutetaan järjestäytyneen rikollisuuden toimintaedellytyksiin estämällä nuorien ja haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden rekrytointi järjestäytyneiden rikollisryhmien jäseniksi. Toiminnalla haetaan uusia tietoteknisiä ratkaisuja, jotka mahdollistavat resurssien alueellisen kohdentamisen rikosten todennäköisiin tapahtumapaikkoihin ja parantavat siten toimenpiteiden osumatarkkuutta.

Analyysitoiminnan ja tilannekuvan kehittämisen avulla voidaan kohdistaa resursseja ajallisesti ja alueellisesti turvallisuusuhkien mukaan.

Tähän kokonaisuuteen varataan 352 757,53 euroa.

Erityistavoite 6: Riskit ja kriisit

EU:n samoin kuin Suomen kansallisena tavoitteena on ihmisten, omaisuuden, ympäristön, yhteiskunnan ja yritysten suojelu edistämällä niihin kohdistuvien uhkien ennaltaehkäisyä, varautumista ja seurausvaikutusten minimointia.

Suuronnettomuudet, terrorismi ja rajaturvallisuuden vakavat häiriöt muodostavat keskeisen uhan sisäiselle turvallisuudelle. Erityisen ongelmallisia tilanteita aiheutuu suuronnettomuuksista. Suuronnettomuudet ovat laajoja tilanteita, joiden hallinta edellyttää toimivia ja yhteensopivia tilannekuva- ja johtamisjärjestelmiä. Kehittämistarpeita on viranomaisten järjestelmissä, jotka eivät välttämättä ole yhteensopivia tai palvele tilannekuvan kokoamista tai johtamista. Uhka-arviot ja tilannekuvat huomioiden on turvattava viranomaisten operatiivinen toimintakyky ja toimintavalmius terrorismin torjunnassa ja muissa erityistilanteissa kehittämällä mm. varuste- ja kalustotasoa ja tietotekniikkaa. Tavoitteena on kyky toimia yhteistyössä kansallisesti ja kansainvälisesti uhkiin varautumisessa ja niiden torjunnassa. Viranomaisyhteistyöllä pyritään turvamaan kansallisesti tärkeät infrastruktuurit, kulkuvälineet ja rajanylityspaikat.

Radikalisoitumisen ja väkivaltaisen ekstremismin torjuntaan panostetaan toteuttamalla viranomaisten ja kolmannen sektorin yhteisiä toimia.

Keskeistä on kehittää onnettomuus- ja tuhotilanteiden edellyttämää valmiutta. Painopisteenä on erityisesti suurten onnettomuustilanteiden edellyttämä nopea ja tehokas toiminta riittävien henkilöstö- ja materiaalien valmiuksien ylläpito, kehittäminen ja havainnointi-, analysointi- ja toimintakyvyn parantaminen vaarallisten aineiden (CBRNE) onnettomuus- ja tuhotilanteissa. Turvallisuusriskeihin varautumisessa ja niiden torjunnassa huomioitavaa on, että yksittäiset henkilöt tai terroristiryhmittymät voivat käyttää myös tavanomaisesta poikkeavia aseita (esim. kemiallisia, biologisia tai radioaktiivisia), joiden käytöstä voi aiheutua suuria henkilövahinkoja ja sosio-ekonomisia menetyksiä. Päätaavoite CBRNE-uhkiin varautumisessa ja torjumisessa on operatiivisen valmiuden ja toiminnan kehittämisen lisäksi edistää tiedonvaihtoa ja parhaiden käytänteiden vaihtoa kansallisesti ja EU-tasolla. Tavoitteena on viranomaisyhteistyön keinoin varmistaa, ettei asiattomilla henkilöillä ole pääsyä CBRNE-vaarallisiin materiaaleihin ja että viranomaisilla on valmius tunnistaa materiaalit estääkseen niiden väärinkäyttö. Lisäksi viranomaisilla tulee olla valmius toimia yhteistyössä CBRNE-tilanteissa.

Kansallinen tavoite 6.1: Ennaltaehkäisy ja torjunta

Toteutettavat toimet kuvataan tarkemmin alla jaoteltuna kansallisen ohjelman mukaisiin rahoituksen painopisteisiin.

Kansallisen tavoitteen rahoituksen jakautuminen vuosittain (euroa):

2014-2015	2016	2017	2018-2020	Yhteensä
0,00	29 396,46	0,00	0,00	29 396,46

Toimet, tuotokset ja tulokset

Radikalisoitumisen ennaltaehkäisyyn liittyvä pilottihanke, joka voi pitää sisällään parhaiden käytäntöjen kartoittamista, toimintatapojen pilotointia, tiedotustoimia, jne

Radikalisoitumisen ja extremismien torjunta

Toteutetaan pilottihanke, joka keskittyy radikalisoitumisen ennaltaehkäisyyn. Hankkeen toimintoja voivat olla esimerkiksi parhaiden käytäntöjen kartoittaminen ja hyödyntäminen, erilaisten toimintatapojen kokeilu sekä tiedotustoimet.

Toimien tuloksena radikalisoitumisen ja extremismien toimintaedellytyksiä on vähennetty.

Tähän kokonaisuuteen varataan 29 396,46 euroa.

Kansallinen tavoite 6.2: Tietojen vaihto

Toteutettavat toimet kuvataan tarkemmin alla jaoteltuna kansallisen ohjelman mukaisiin rahoituksen painopisteisiin.

Kansallisen tavoitteen rahoituksen jakautuminen vuosittain (euroa):

2014-2015	2016	2017	2018-2020	Yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Toimet, tuotokset ja tulokset

Toimet kuten esimerkiksi seminaarit, tietojen, osaamisen ja hyvien käytäntöjen vaihdon edistämiseksi ja tiedon levittämiseksi kansallisesti ja kansainvälisesti CBRNE-asioissa

Rahaston seurantakomiteassa 22.11.2016 todetun mukaisesti tämä toimi perutaan ja varat kohdennetaan radikalisoitumisen vastaisiin toimiin.

Kansallinen tavoite 6.3: Koulutus

Toteutettavat toimet kuvataan tarkemmin alla jaoteltuna kansallisen ohjelman mukaisiin rahoituksen painopisteisiin.

Kansallisen tavoitteen rahoituksen jakautuminen vuosittain (euroa):

2014-2015	2016	2017	2018-2020	Yhteensä
40 000,00	40 000,00	40 000,00	56 378,78	176 378,78

Toimet, tuotokset ja tulokset

Kansallinen CBRNE-koulutus operatiivisille toimijoille

Toteutetaan hankkeita, joissa järjestetään CBRNE-kursseja toimijoille, kuten esimerkiksi ensivasteen toimijat (poliisi, pelastus ja ensihoito), päättäjät ja kriittisten kohteiden toiminnanharjoittajat. Tavoitteena on järjestää kaksi kurssia vuodessa, joihin osallistuu noin 20 henkilöä per kurssi. Toimien tavoitteena on CBRNE-tietoisuuden lisääminen, ennaltaehkäisevän toiminnan tarpeiden tunnistaminen, ensivastetoimijoiden operatiivisen valmiuden ja työturvallisuuden kehittäminen sekä viranomaisyhteistyön kehittäminen.

Toimien tuotoksena ovat esimerkiksi koulutuspaketit, koulutus- ja valistusmateriaali sekä moniviranomaisharjoitukset. Toimien tuotoksena on ensivastetoimijoiden ja muiden koulutuksiin osallistuneiden varmistunut ja parantunut suorituskyky.

Tähän kokonaisuuteen varataan 176 378,78 euroa.

Kansallinen tavoite 6.4: Uhrien tukeminen

Toteutettavat toimet kuvataan tarkemmin alla jaoteltuna kansallisen ohjelman mukaisiin rahoituksen painopisteisiin.

Kansallisen tavoitteen rahoituksen jakautuminen vuosittain (euroa):

2014-2015	2016	2017	2018-2020	Yhteensä
-----------	------	------	-----------	----------

0,00	58 792,92	100 000,00	129 396,46	288 189,38
------	-----------	------------	------------	------------

Toimet, tuotokset ja tulokset

Tukimenetelmien kehittäminen äärijärjestöistä eroon pyrkiville henkilöille tai heidän lähipiirilleen ml. exit-toiminta

Rahaston seurantakomiteassa 22.11.2016 todetun mukaisesti tähän toimeen kohdennetaan lisävaroja ohjelman muista kohdista.

Toteutetaan hankkeita, joissa kehitetään ja pilotoidaan uusia toimintamalleja äärijärjestöistä eroon pyrkivien henkilöiden ja heidän lähipiirinsä tukemiseksi terrorismin ja väkivaltaisen ekstremismin torjumiseksi.

Euroopan unionin sisäisen turvallisuuden strategian yksi tavoite on ehkäistä terrorismia ja puuttua radikalisoitumiseen ja terroristien värväystoimintaan. Suomessa on hyväksytty huhtikuussa 2016 järjestyksessään toinen kansallinen väkivaltaisen ekstremismin ja radikalisoitumisen ennalta ehkäisyn toimenpideohjelma.

Väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin uhka on Suomessa kasvanut ja tullut näkyvämmäksi. Terrorismin uhkan kasvuun vaikuttaa erityisesti Syyrian ja Irakin alueella käynnissä oleva konflikti. Viranomaiset ovat tunnistaneet hieman yli 70 henkilöä, jotka ovat matkustaneet Suomesta näille alueille vuodesta 2012 lähtien. Konfliktiin liittyvä suurin haaste niin Suomessa kuin laajemmin on tällä hetkellä palaajien määrän lisääntyminen. Suojelupoliisin mukaan Suomessa on 300 henkilöä, joilla on yhteyksiä terroristiseen toimintaan tai henkilöihin, jotka toimivat näissä järjestöissä. Asiaan liittyy myös taannoinen turvapaikanhakijoiden määrän lisääntyminen.

Väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin ennalta ehkäisy edellyttää, että koko maassa on valmiudet torjua näitä ilmiöitä riskin vakavuuden edellyttämällä tasolla. Tähän liittyen väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin toimenpideohjelmassa on päätetty, että koko maahan luodaan tehokkaat ja toimivat rakenteet radikalisoitumisen torjumiseksi. Moniammatillinen Ankkuritoiminta on radikalisoitumisen ennalta ehkäisyn keskiössä. Ankkuritoiminta laajennetaan koko maahan ja sen tehtävänä on jatkossa ennalta ehkäistä myös väkivaltaista radikalisoitumista ja ekstremismiä. Ankkuritoiminnalla on myös keskeinen vastuu taistelualueelta palaavien kanssa työskentelemisessä tavoitteena ehkäistä näihin liittyvää väkivallan uhkaa.

Ankkuritoiminnalla tarkoitetaan poliisilaitosten yhteydessä olevaa moniammatillista toimintaa, jossa poliisi, sosiaalitoimi, terveydenhoito (pääsääntöisesti psykiatrinen sairaanhoitaja) sekä nuorisotoimi puuttuvat suunnitelmallisesti nuoren rikoskierteeseen tavoitteena katkaista se varhain ja estää nuoren joutuminen rikollisen toiminnan piiriin pysyvästi. Ankkuritoimintaa on lähes kaikkien poliisilaitosten alueella ja se on viime vuosina laajentunut merkittävästi Poliisihallituksen toimien seurauksena.

Ankkuritoiminnan vahvuudet mutta myös haasteet liittyvät toiminnan moniammatilliseen luonteeseen. Sen laajentaminen sisällöllisesti kattamaan myös väkivaltaisen radikalisoitumisen torjunta ja työskentely taistelualueelta palaavien kanssa edellyttävät toiminnan ja osaamisen

kehittämistä, toimintamuotojen täsmällistä kuvausta sekä tiedonvaihtoon ja eri toimijoiden rooliin ja tehtäviin liittyvien eräiden seikkojen selvittämistä ja ratkaisemista. Ankkuritoiminnan tulee olla laadukasta ja tehokasta, ja siinä tulee olla yhteinen toiminnan tavoite joka ottaa huomioon paikallisen tilannekuvan ja uhka-arvion. Toiminnan kehittämisen kannalta ensiarvoisen tärkeää on saada käyttöön valtakunnallisesti Ankkuritoimintaa tukevaa ohjeistusta ja muuta tukimateriaalia, kuten käsikirja. Aineiston ja tukimateriaalin tulee perustua tietoon ja hyvien käytäntöjen hyödyntämiseen. Tukiaineiston ja muun materiaalin käyttöönotto ja levittäminen edellyttävät koulutusta ja tiedon levittämistä eri ammattiryhmien piirissä.

Tähän kokonaisuuteen varataan 288 189,38 euroa.

Kansallinen tavoite 6.5: Infrastrukturi

Toteutettavat toimet kuvataan tarkemmin alla jaoteltuna kansallisen ohjelman mukaisiin rahoituksen painopisteisiin.

Kansallisen tavoitteen rahoituksen jakautuminen vuosittain (euroa):

2014-2015	2016	2017	2018-2020	Yhteensä
480 000,00	526 000,00	445 823,06	18 000,00	1 469 823,06

Toimet, tuotokset ja tulokset

Turvallisen radioliikennemallin kehittäminen siten, että viranomaiset voivat kommunikoida naapurimaiden viranomaisten kanssa kenttätehtävissä

Viranomaisten valtioiden rajat ylittävän radioliikenteen viestintämallien kehittäminen

Toteutetaan hankkeita, joissa kehitetään viranomaisten yhteinen radioviestintämalli naapurimaiden viranomaisten kanssa toimimiseen.

Viranomaisilla on lisääntyvä tarve kommunikoida kenttätehtävissä naapurimaiden vastaavien toimijoiden kanssa joko rajan yli tai toimijoiden siirryttyä rajan yli naapurimaan alueella. Rajan yli siirtyneen yksikön tehtävän onnistuminen on paljolti riippuvainen kyvystä kommunikoida isäntämaan yksiköiden ja sen johtokeskusten kanssa. Viestintätarpeiden kasvuun on vaikuttanut lisääntynyt naapurimaiden viranomaisten yhteistyö ja kansainvälisten yhteistoimintasopimusten kuten EUn rajaturvallisuusviranomaisten Frontexin tai Schengen-maiden välinen yhteistyö.

Toimet toteutetaan tiiviissä yhteistyötä naapurimaan kanssa ja verrataan suunniteltua mallia Norjan ja Ruotsin omassa projektissa toteuttamaan.

Päätoimintoja ovat verkkojen välisen liitoksen toteutus VIRVEN ja sen testiympäristön välille, osaamisvalmiuksien nosto toimintamallien suunnitteluun sekä viestintämallin suunnittelu operatiiviseen toimintaan.

Toimien tuotoksena suunnitellaan ja testataan valtakunnan rajat ylittävään viestiliikenteeseen toimintamalli, joka on siirrettävissä päivittäiseen käyttöön operatiivisiin verkkoihin.

Tähän kokonaisuuteen varataan 230 000 euroa.

CBRNE-valmiuden kehittäminen mm. kalusto- ja tarvikehankinnoin, kuten esim. CBRNE-aineiden tunnistamiseen ja dekontaminaatioon sekä ympäristön suojaamiseen soveltuvaa välineistöä

Toteutetaan hankkeita, joissa kartoitetaan ja hankitaan viranomaistoimintaan sopivia kenttäkelpoisia CBRNE-aineiden tunnistus-, dekontaminaatio- ja suojalaitteita. Tavoitteena on viranomaisten operatiivisen toimintakyvyn tehostaminen ja onnettomuusvalmiuksien kehittäminen. CBRNE tilanteiden torjuntaan tarvittavia erityisiä laitteita ovat mm. kenttäkäyttöiset detektorit CBRNE-aineiden havaitsemiseksi, dekontaminaatiokontit ja -teltat sekä vaarallisten aineiden leviämisen estämiseen tarkoitettu välineistö. Toimien tuotoksena ovat välinehankinnat ja niihin liittyvät väline/materiaalihankintojen esiselvitykset ja suunnitelmat.

Toimien tuloksena kansalliset CBRNE-valmiudet tehostuvat ja CBRNE-aineiden tunnistuskyky paranee operatiivisessa tilanteessa ja ensivasteen toimijoilla on käytettävissä CBRNE-aineiden tunnistamiseen ja dekontaminaatioon sekä ympäristön suojaamiseen soveltuvaa välineistöä.

Tähän kokonaisuuteen varataan 909 823,06 euroa.

Vaarallisten aineiden tunnistamiseen liittyvien laitteiden, kuten esim. spektroskopia-laitteet, hankkiminen

Spektroskopia-laitteiden hankinta

Toteutetaan hankkeita, joissa hankitaan laitteita vaarallisten aineiden tunnistamiseen. Rajanylityspaikoilla tapahtuvan maahantuonnin ja maasta viennin yhteydessä valvontaviranomaisen on varmistuttava tavaroiden ja aineiden laillisuudesta sekä niiden vaarattomuudesta ennen maahantuonnin tai maastaviennin sallimista. Laillisuuden ja vaarattomuuden määrittelyyn tarvitaan usein tavaränäyte, jonka perusteella saadaan tietoa aineen tai tavarankoostumuksesta ja työterveydellisistä vaikutuksista sekä tehdään päätös mahdollisesta lisätutkimustarpeesta.

Ulkorajoilla ei ole laaja-alaiseen materiaalitunnistukseen suunniteltua laitetta ja siksi lähes kaikki epäilyttävä tavara on lähetettävä laboratorioon analysoitavaksi. Viranomaiskäyttöön tarvitaan materiaalitunnistimia, joilla voidaan jopa pakkauksia avaamatta tehdä mittauksia tavaränäytteestä tuhoamatta sitä ja tunnistaa sen sisältämät aineet. Laitteen tulee soveltua kiinteiden ja nestemäisten lääke-, huumaus-, muuntohuume- ja räjähdysaineiden sekä myrkkujen tunnistamiseen.

Toimen tuloksena hankitaan spektrometrejä. Laitteet on tarkoitus sijoittaa kulloisenkin tarpeen mukaan.

Toimen tuloksena lisätään kiellettyjen aineiden tuojien kiinnijäämisriskiä, paljastetaan ja ennaltaehkäistään huumausainerikollisuutta sekä estetään muiden kieltojen ja rajoitusten alaisten vaarallisten aineiden maahanpääsyä.

Tähän kokonaisuuteen varataan 330 000 euroa.

Kansallinen tavoite 6.6: Ennakkovaroitus ja kriisitilannevalmius

Toteutettavat toimet kuvataan tarkemmin alla jaoteltuna kansallisen ohjelman mukaisiin rahoituksen painopisteisiin.

Kansallisen tavoitteen rahoituksen jakautuminen vuosittain (euroa):

2014-2015	2016	2017	2018-2020	Yhteensä
0,00	0,00	137 929,22	250 000,00	387 929,22

Toimet, tuotokset ja tulokset

Viranomaisten yhteiskäyttöisten hätäkeskustietojärjestelmän, kenttäjohtojärjestelmän sekä tilannejohtokeskusten yhteen liittäminen

Toteutetaan hankkeita, joilla liitetään yhteen viranomaisten yhteiskäyttöiset hätäkeskustietojärjestelmä (ERICA), kenttäjohtojärjestelmä (KEJO) sekä tilannejohtokeskus.

Tarkoituksena on toteuttaa ERICA:n ja KEJO:n yhteensovittamiseen liittyvät kehittämis-, testaus- ja muutostyöt sekä järjestelmätoimittajille tästä aiheutuvat lisätyöt.

Tähän kokonaisuuteen varataan 387 929,22 euroa.

Hätäkeskustietojärjestelmän kehittäminen siten, että se mahdollistaa tiedonsiirron järjestelmän ja mobiililaitteiden välillä. Kriisiviestinnän kehittäminen viranomaisyhteistyössä.

Rahaston seurantakomiteassa 22.11.2016 todetun mukaisesti tämä toimi perutaan ja varat kohdennetaan radikalisoitumisen vastaisiin toimiin.

Väestön varoitusjärjestelmien kehittäminen

Rahaston seurantakomiteassa 22.11.2016 todetun mukaisesti tämä toimi perutaan ja varat kohdennetaan radikalisoitumisen vastaisiin toimiin.

Kansallinen tavoite 6.7: Uhkien ja riskien arviointi

Toteutettavat toimet kuvataan tarkemmin alla jaoteltuna kansallisen ohjelman mukaisiin rahoituksen painopisteisiin.

Kansallisen tavoitteen rahoituksen jakautuminen vuosittain (euroa):

2014-2015	2016	2017	2018-2020	Yhteensä
100 000,00	100 000,00	100 000,00	287 929,22	587 929,22

Toimet, tuotokset ja tulokset

Kansallisesti merkittävien riskien arviointi ja riskien hallintakyvyn varmistaminen

Toteutetaan hankkeita, joissa arvioidaan kansallisesti merkittäviä riskejä pelastuspalvelumekanismien mukaisesti. Arvioinnin perusteella kehitetään esimerkiksi tietojärjestelmiin ja tilannekuvaan liittyviä toimintoja, joilla varmistetaan riskien hallintakyky. Tavoitteena on luoda analyysityökalut sekä riskien analysoimiseksi että niiden hallintakyvyn arvioimiseksi. Riskien arviointi on jatkuvaa toimintaa ja EU:lle raportoidaan vähintään joka kolmas vuosi kansallisista merkittävistä riskeistä.

EU:lle tullaan myös raportoimaan jäsenmaiden riskienhallintakyvystä. Kansallisten riskien arviointi koskettaa kaikkia toimialoja ja kuuluu siten yhteiskunnan kokonaisvarautumisen piiriin. Riskinarviotyöhön osallistuu siis laaja verkosto toimijoita. Riskinarviotyö ja riskienhallintakyvyn arviointi liittyy yhteiskunnan turvallisuusstrategiatyöhön, koska tavoitteet ovat samat eli se, että yhteiskunta säilyttäisi toimintakykynsä kaikissa olosuhteissa.

Riskinarvio- ja -hallintatyön tuloksena toimialoilla on selkeä ja yhteisesti koordinoitu käsitys suomalaisen yhteiskuntaan kohdistuvista merkittävistä riskeistä ja niiden hallintakyvystä sekä hallintakyvyn kehittämistarpeista.

Tähän kokonaisuuteen varataan 587 929,22 euroa.

6. Yhteenveto rahoituksesta ja aikataulusta

Erityistavoite	Kansallinen tavoite		Yhteensä	Aikataulu			
	Nro	Nimi		2014-2015	2016	2017	2018-2020
Yhteisen viisumipolitiikan tukeminen	1.1	Kansalliset valmiudet	2 896 805,40 €	884 000,00 €	919 000,00 €	464 000,00 €	629 805,40 €
	1.2	Unionin säännöstö	170 400,32 €	90 000,00 €	40 400,32 €	20 000,00 €	20 000,00 €
	1.3	Yhteistyö konsuliatioissa	340 800,63 €	200 000,00 €	140 800,63 €	0,00 €	0,00 €
	1.4E	Yhteistyö konsuliatioissa	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
	Yhteensä			3 408 006,35 €	1 174 000,00 €	1 100 200,95 €	484 000,00 €
Rajat	2.1	Eurosur ja rajavalvonta	10 827 949,00 €	710 000,00 €	2 707 500,00 €	1 975 449,00 €	5 435 000,00 €
	2.2	Tiedonvaihto	328 120,15 €	120 000,00 €	45 000,00 €	0,00 €	163 120,15 €
	2.3	Unionin yhteiset vaatimukset	1 640 598,41 €	367 500,00 €	728 299,00 €	507 299,41 €	37 500,00 €
	2.4	Unionin säännöstö	328 119,68 €	0,00 €	106 869,68 €	56 250,00 €	165 000,00 €
	2.5	Tulevaisuuden haasteet	0,00 €	- €	- €	- €	- €
	2.6	Kansalliset valmiudet	3 281 196,81 €	751 250,00 €	370 000,00 €	490 000,00 €	1 669 946,81 €
	2.7E	Frontex-välineet	8 460 000,00 €	- €	360 000,00 €		8 100 000,00 €
Yhteensä			24 865 984,05 €	1 948 750,00 €	4 317 668,68 €	3 028 998,41 €	15 570 566,96 €
Op. tuki	3.1	Operatiivinen tuki: viisumit	2 541 095,53 €	423 515,92 €	423 515,92 €	423 515,92 €	1 270 547,77 €
	3.2	Operatiivinen tuki: rajat	12 232 715,67 €	2 428 619,00 €	2 293 879,00 €	2 128 579,00 €	5 381 638,67 €
	Yhteensä			14 773 811,20 €	2 852 134,92 €	2 717 394,92 €	2 552 094,92 €
Rikollisuuden ehkäiseminen ja torjuminen	5.1	Ehkäiseminen ja torjuminen	6 702 393,15 €	3 807 393,15 €	2 059 000,00 €	559 000,00 €	277 000,00 €
	5.2	Tiedonvaihto	3 943 207,68 €	1 500 000,00 €	263 787,68 €		2 179 420,00 €
	5.3	Koulutus	1 175 858,45 €	495 858,45 €	430 000,00 €	250 000,00 €	0,00 €
	5.4	Uhrien tukeminen	1 763 787,67 €	200 000,00 €	915 000,00 €	548 787,67 €	100 000,00 €
	5.5	Uhkien ja riskien arviointi	352 757,53 €	200 000,00 €	152 757,53 €	0,00 €	0,00 €
	Yhteensä			13 938 004,48 €	6 203 251,60 €	3 820 545,21 €	1 357 787,67 €
Riskit ja kriisit	6.1	Ehkäiseminen ja torjuminen	29 396,46 €	0,00 €	29 396,46 €	0,00 €	0,00 €
	6.2	Tiedonvaihto	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
	6.3	Koulutus	176 378,78 €	40 000,00 €	40 000,00 €	40 000,00 €	56 378,78 €
	6.4	Uhrien tukeminen	288 189,38 €	0,00 €	58 792,92 €	100 000,00 €	129 396,46 €
	6.5	Infrastrukturi	1 469 823,06 €	480 000,00 €	526 000,00 €	445 823,06 €	18 000,00 €
	6.6	Varhaisvaroitus- ja kriisinhallinta	387 929,22 €	125 000,00 €	125 000,00 €	137 929,22 €	0,00 €
	6.7	Uhkien ja riskien arviointi	587 929,22 €	100 000,00 €	100 000,00 €	100 000,00 €	287 929,22 €
Yhteensä			2 939 646,12 €	745 000,00 €	879 189,38 €	823 752,28 €	491 704,46 €
TA	4.1	Tekninen tuki ISFB	2 346 726,40 €	440 000,00 €	470 000,00 €	470 000,00 €	966 726,40 €
	7.1	Tekninen tuki ISFP	984 117,40 €	180 000,00 €	200 000,00 €	200 000,00 €	404 117,40 €
	Yhteensä			3 330 843,80 €	620 000,00 €	670 000,00 €	670 000,00 €
KAIKKI YHTEENSÄ			63 256 296,00 €	13 543 136,52 €	13 504 999,14 €	8 916 633,28 €	27 291 527,06 €